

စံဉ်စီနော်တတ်ပျတ်ဖုး

ထံကီတတ်ပတ်ပြဲကိန်ကးကရ (SAC) သုး ခးလီစုကဝဲ၊
မၤ ဘဉ်ဒိက့၊ ဒူသဝီဖိတ်အိဉ်မူ လၢကီပယီဖျိထီဉ်ကလံ၊
ထံး (လၢယနူအါရံ၊ တု၊ လၢ အိးကထိဘဉ် ၂၀၂၃နံဉ်)

လံာ်ဒုးသုဉ်ညါ
လၢဒိဉ်စ့ဘဉ် ၃သီ၊ ၂၀၂၃ နံဉ် / KHRG လံာ်ကတြၢနီဉ်ဂီ- 23-5-BP1

KHRG

ကညီဂုာ်ဝီခွဲးယာ်ကရၢ

မၤနီဉ်မၤပတ်မၤဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးပုၤဂီဝီခွဲးယာ်လၢကီပယီဖျိစိဉ်ဒူသဝီမူ

တိုက်ကတိလောညါ

ပုသဝီဖိလော ကိုပယီမိုထိုက်ကလံထံးတဖှ် ဘဉ်ကွဲဆာဉ် မဲာ်တိုက်လံဝဲ တိုက်သဘဉ်သဘဉ်လော ကတိဖးယံာ်အတိုက်ပူ၊ စး ထိုက် အဝဲသ့တိုက်နီဉ်တိုက်ပါတိုက်သ့န့ဉ်လီ၊ စးသ့တိုက်သ့တဖှ် ဘဉ်ဒိဉ်ထိုက်ဝဲလော တိုက်ဒုးတိုက်ယးအကျါ၊ ဒီးဘဉ်အိဉ်မူဝဲ ဒီတ ကတိ ညါလော တိုက်ပျံတိုက်ဖူးတိုက်ဒုးတိုက်ယးအကျါန့ဉ်လီ၊ သုး ဟံးန့ဉ်ဆူဉ်ထံကိ တိုက်စိတိုက်ကမိန့ဉ် မးဆူဉ်ထိုက်ကဒီး ကိုပ ယီသုးမို ဒိဉ် အတိုက်မးဆူဉ်မးစိး ဖျိုဖျိုဖျါဖျါ၊ ဒိထံကိတိုက်ပာ တိုက်ပြးကိဉ်ကးကရု (SAC) အတိုက်ကလုာ်အသိး၊ လော လိာ်က ဝိဖိတိုက်ပာနီဉ် ကညီကိစဲဉ်အပူ၊န့ဉ်လီ၊ ထံဖိကိဖိကမျါ ဒီး ပုတဝါသ့တဖှ်အံ၊ ဘဉ်တိုက်ပညိဉ်အိလိလိ လောတို ထိုက်ဒုးအကိ ဒိအမ့၊ တိုက်ခးလိာ်တပျါနီဉ်ကကျါဖးဒိဉ်ဆူသဝီပူ ဒီး တိုက်သ့တိုက်ဖူးလိာ်တဖှ်န့ဉ်လီ၊ စးထိုက်လော လါယန့ဉ်အါန့ဉ် တု၊ လါအိးကထိဘဉ် ၂၀၂၃န့ဉ်၊ KHRG မးနီဉ်မးပါတိုက်လံဝဲ SAC သုး တိုက်ခးလိာ်နီဉ်ကကျါဖးဒိဉ်ကဲထိုက် အသးအိဉ်ဝဲ အါ န့ဉ်ဒီး (၁၉၂) ဘျီ၊ ဒီး ပုသဝီ ဖိသ့တဖှ်ဘဉ်သံ၊ ဘဉ်ဒိဘဉ် ထံးဝဲ တကးဒီးဘဉ်မးဟးဂီ၊စုာ်ကီးဝဲ ဟံဉ်ဃီ၊ တိုက်သ့ထိုက် တဖှ်၊ တိုက်သ့တိုက်ဖူးကျိးကရု၊ တဖှ်၊ မးဘဉ်ဒိတိုက်လုာ်အိဉ် နီဉ်သးသမ့ဒီး ဒုးအိဉ်ထိုက်စုာ်ကီးဝဲ တိုက်ဃုာ်မ့ဟးဖျိးန့ဉ်လီ၊

လံာ်တိုက်ဒုးသ့ညါတဘဉ်အံ၊ ဃိထံသ့ညါဝဲ SAC တိုက်ခးလိာ် ကျိဖးဒိဉ်လောကမျါဟီဉ်ကဝီ၊ပူ၊တဖှ် အတိုက်ဘဉ်ဒိပိဉ်ထွဲဒီး အ တိုက်မးဘဉ်ဒိက့၊ ဒိခိဉ်ဒုသဝီဖိလော ကိုပယီမိုထိုက်ကလံ ထံးတဖှ် အတိုက်အိဉ်မူဒိလဲဉ်အဂ့၊န့ဉ်လီ၊ လံာ်အဆာဖိ (၁) ပာ်ဖျါ ထိုက်ဝဲ ပယီသုးမိုဒိဉ် အတိုက်မးဆူဉ်မးစိးဒီး တိုက်ဆိဉ်တိုက် မးန့ဉ်လောလိာ်ကဝီ၊ပူ၊တဖှ် အတိုက်စံဉ်စိးတစိး တက့၊အဂ့၊န့ဉ် လီ၊ လံာ်အဆာဖိ (၂) ပာ်ဖျါဝဲ တိုက်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးပိဉ်ထွဲ သတူ၊ ကလံာ်ခိဖျိတိုက်ခးလိာ်ကျိဖးဒိဉ်ဆူသဝီဖိအကျါ၊ ပာ်ဃုာ်ဒီး တို သံတိုက် ပု၊ တိုက်ဘဉ်ဒိဘဉ်ထံးဒီး တိုက်မးဟးဂီ၊တိုက်စုာ်လိာ်ခိဉ်ခိဉ်၊ ဒီးတိုက်မးဘဉ်ဒိ တိုက်လုာ်အိဉ်နီဉ်သးသမ့အဂ့၊န့ဉ်လီ၊ အဆာဖိ (၃) ပာ် ဖျါဝဲ တိုက်ဘဉ်ဒိပိဉ်ထွဲထီရီ၊သ့တဖှ်ဒိအမ့၊ တိုက်ဃုာ်မ့ ဟးဖျိး၊ တိုက်ပျံတိုက်ဖူးတဘိယုာ်ဃီ လောဒုဖိသဝီဖိဘဉ်ကွဲဆာဉ် မဲာ်ဝဲ၊ တိုက် ကြိမးတံာ်လော တိုက်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သ့ခွဲးယာ်တကပ၊ ဒီးတိုက်လိာ်ဘဉ်ယိဉ်အါထိုက်ဘဉ်ဃး စုကဝဲလောတဖှ်ထီဉ်ဒီး တဖှ် အိဉ် အါထိုက်အဃိန့ဉ်လီ၊ လါခဲကတိုက်ပာ်ဖျါထိုက်စုာ် ကီးဝဲ တိုက်ပံာ်ထံနီဉ်ဖး ဘဉ်ဃးဒီး တိုက်ဘဉ်တိုက်ဘာ၊ တိုက်လဲက ပာ်တိုက်ဘျါသံစး အဂ့၊လောတိုက်အိဉ်သးအံအဖိခိဉ်၊ ဃုာ်ဒီးတိုက် ဟ့ဉ်ကူဉ်ဟ့ဉ်ဖးဆူ ပုဘဉ်ထွဲဘဉ်ဃးတဖှ်အိဉ်န့ဉ်လီ၊

၁. လိာ်ကဝီတိုက်အိဉ်သးအဂ့၊ဖှ်ကိဉ်

စးထိုက်လောကိုပယီန့ဉ်တိုက်သဘျုဖဲ ၁၉၄၈န့ဉ်လံာ်လံာ်န့ဉ် က ညီကိစဲဉ်ဟီဉ်ကဝီ၊လောလိာ်ကဝီဖိပာ်နီဉ်ဝဲန့ဉ် အိဉ်ဝဲဒီး ထံ လိာ် ကိုပူတိုက်သဘဉ်သဘဉ်လောအကတိုက်တန့ဉ်ကတတ်တသ့ န့ဉ်လီ၊ စးထိုက်လောန့ဉ်လံာ်လံာ်ပုကညီဖိသ့တဖှ် ဘဉ်တိုက်ပ ညိဉ် ထီဒါအိလော ပယီသုးမိုဒိဉ်၊ လောအမးသံမးစိး ဆိဉ်တိုက် မးန့ဉ်ဝဲ ကလုာ်ဒုဉ်ဖိသ့တဖှ်လောထံကိဒိတဘဉ်ညါ ဒီးကျဲး စး ဆိဉ်ထွဲထိုက်ဝဲသုးမိစိရီ၊သန့န့ဉ်လီ၊ ၁၉၈၈န့ဉ် ကမျါတို ထိုက်ဒါသုးပဒိဉ်လောထံကိဒိတဘဉ်ညါ ဝဲအလိာ်ခဲန့ဉ်၊ စုကဝဲ၊ တိုက် သဘဉ်သဘဉ်ဟဲနးဒိဉ်ထိုက်ဝဲစးထိုက်ဖဲ ၁၉၉၀ န့ဉ် ဖဲလော ပယီသုးမိုဒိဉ် ထိုက်ဒုးဒီးမးလိာ်ပျီကွဲဝဲ မးန့ဉ်ပျီဝဲ လောအမ့ **ကညီဒိ ကလုာ်စးဖိဉ်ကရု (KNU) ဒီး ကညီဒိကလုာ်တိုထွဉ် ဖျိးသုးမိုဒိဉ် (KNLA) အလိာ် ဆုဉ်နီဉ်န့ဉ်လီ၊** ၂၀၁၅န့ဉ် တိုက်ပ တုာ်တိုက်ခး တိုက်အါလိာ်အိလိာ် ဒုးအိဉ်ထိုက်တိုက်မိုလံာ်ဘဉ်ဃး တိုက်မုာ်တိုက်ခုာ်ဘဉ်ဆုဉ် ပယီသုးမိုဒိဉ် အတိုက်မးဆူဉ်မးစိးတ ဖှ် အိဉ်ဒီးဝဲ အဃိ ဒိခိဉ်ဒုသဝီဖိလော ကညီကိစဲဉ်ပူ၊တဖှ် ဘဉ်ကွဲဆာဉ်မဲာ်ဒီးဝဲ တိုက်ဆိဉ်တိုက်မးန့ဉ်၊ တိုက်အိဉ်တိုက်အိဉ်က လိာ်ဒီး တိုက်မးသံအ ဝဲသ့တိုက်ဆဲးတိုက်လောန့ဉ်လီ၊^၁ တိုက်မိုလံာ် ဘဉ်ဃး တိုက်ပတုာ် တိုက်ခးအံ ဘဉ်လိာ်ပျီကွဲဝဲဖဲလော ကိုပယီ သုးမိုဒိဉ် ဟံးန့ဉ်ဆူဉ် ထံကိတိုက်စိတိုက်ကမိလော ထံဖိကိဖိယု

ထာထိုက်တိုက်ပဒိဉ် တဖှ်အဖိခိဉ် ဖဲလောတြု၊အါရံ၊ ၂၀၂၁န့ဉ် န့ဉ်လီ၊ စးထိုက်ဖဲန့ဉ်လံာ် လံာ် ကလုာ်ဒုဉ်ဖိဉ်စုကဝဲဒီး တိုက်ဒိ သဒါကမျါသုး (PDFs) တဖှ် ဒုးထီဒါဝဲ SAC သုး ဒီးသုးအ ဂးလောအဘဉ်ထွဲဒီးအိတဖှ် အဃိ ကမျါထံဖိကိဖိလောအ အိဉ်ဖဲ ကညီ ကိစဲဉ်ပူ၊တဖှ် ဘဉ်အိဉ်မူဒီးဝဲလော သုးဂ့ဝီတိုက် သဘဉ်သဘဉ်အဖိလံာ်န့ဉ်လီ၊

လောစုကဝဲတိုက်သဘဉ်သဘဉ်ဒိကတိညါအပူ၊ ကိုပယီသုး မိုဒိဉ် ခးလိာ်နီဉ်တိုက်စုကဝဲဆူ ကမျါဟီဉ်ကဝီ၊ ဒီးပညိဉ် ထီဒါ ဝဲသဝီဖိတဖှ်လော “တဲာ်လိာ်တဲာ်” သန့အပူ၊ ဒိသိးအဝဲ သ့ဉ် ကဒိဉ်တဲာ်ကွဲဝဲ ကလုာ်ဒုဉ်သုးဖိဉ်စုကဝဲတဖှ် အတိုက် အိဉ်တိုက် အိ၊ ကျိဉ်စုဂီ၊ခိဉ်ထံး၊ တိုက်ကိးသုးဖိအသိ ဒီးအတိုက်ဃု သ့ညါ ကျိ၊ကျဲသ့တဖှ်န့ဉ်လီ၊ တိုက်ပညိဉ်ထီဒါ ကမျါထံ ဖိကိဖိန့ဉ် တဘျီဘျီဘဉ်တိုက်ဆိဉ်သမ့ထိုက်အိ၊ခိဖျိ တိုက်ပညိဉ် မးဟးဂီ၊တိုက်ပာ်ဆာသုးသ့တဖှ်ဒီး တိုက်စံဉ်ညိဉ်ကမျါခိဖျိ အ ဆိဉ်ထွဲမးစိး တိုက်ပာ်ဆာသုးအဃိန့ဉ်လီ၊^၂ တိုက်ပညိဉ်ထီဒါ နါ စိးစုာ်ကီး ဒုသဝီဖိသ့တဖှ် လောတိုက်မးပယုအပူ၊ လောတအိဉ် ဒီးကျိ၊ကျဲဖျိဖျိ ဖျါဖျါဘဉ်န့ဉ်လီ၊ ကိုပယီသုးမိုဒိဉ် အတိုက် ဟူးတိုက်ဂဲ၊ခိဉ်သ့ဉ်ခဲလံာ်န့ဉ် အိဉ်ဃုာ်ဝဲဒီး တိုက်မးသံလောတဖိး

သဲးစး, တံာ်မာ်ဆါ ပယွဲ, တံာ်ဖိာ်နါစါပုၤ, တံာ်နီဃုာ်မံာ်ဟးဖျိး, တံာ်ဂုာ်ဆူာ်ဖျိဆူာ်, တံာ်ဃုဆူာ်ဃုစိး, တံာ်မာ်ပယွဲသွံာ်ထံး, တံာ်မာ်ဆူာ်မာ်တံာ်သ့ာ်တ ဖာ် ဒီး စးထီာ်ဖဲ ၂၀၂၁နံာ်န့ာ်အိာ်ထီာ်စ့ာ်ကီးဒီး သးကဘီယုၤခးလီၤတံာ်န့ာ် လီၤ. ဒ်တံာ်မာ်ပယွဲသ့ာ်တဖာ်အပတီၢ်ဟဲထီာ်ဝဲကွဲာ် ကွဲာ်ဒီး သးဖိာ်စုကဝဲၤတဖာ်ပာ်ဃုာ်ပာ်ကီၢ်အါထီာ်ဝဲအသိး, တံာ်လုာ်သ့ာ်ခါပတံာ် ဟီာ်ခိာ်ဒီဘုာ်လုာ်လုာ်ထုၤန့ာ်ပုၤဂီၤသဲးစး လၢ ထံလီၤကီၢ်ပုၤသးဖိာ်စုကဝဲၤအကျါအိာ်ထီာ်အသိး တံာ်ပာ်ပနီာ်အါလၢအမ့ာ်တံာ်မာ်ကမာ်ဝဲ တံာ်ဒုးတံာ်ယာ်ကွဲာ်မ့ာ်န့ာ်လီၤ.

တကးဒီးဘာ်, တံာ်ထီာ်ဒုးမာ်အါ ကမ့ာ်ထံဖိကီၢ်ဖိသ့ာ်တဖာ်လၢအိာ်ဒီးကျါကျဲၤသန့လီၤတံာ်လီၤဆဲးတဖာ် ကဲထီာ်ဝဲသက့ၤဆးဒးအသိ ကီၢ်ပယီၤသးမ့ာ်ဒိာ်အတံာ်မာ်ပယွဲအံၤ တုၤထီာ်ထီာ်ဘးဝဲဒ်ကီၢ်မ့ာ်ထီဒါပုၤကူပုၤကညီတံာ်အိာ်မူ လၢတံာ်ပာ်ပနီာ်အါ ဖဲဟီာ်ခိာ်ဒီဘုာ်လုာ်လုာ်ထုၤသန့ကီၢ်မ့ာ်သဲးစး, ဒီးမ့ာ်စ့ာ်ကီးတံာ်မာ်ပယွဲပုၤဂီၤသဲးစးယာ်န့ာ်လီၤ.³

၂. တံာ်ကဲထီာ်သးအဂ့ၢ်ဖုာ်ကိာ် - တံာ်ခးတပျီစုကဝဲၤ ဒုးအိာ်ထီာ်တံာ်ဘာ်ဒီဘာ်ထံးတဖာ်လၢကီၢ်ပယီၤမ့ာ်ထီာ်ကလံၤထံး

လံာ်အဆါဒိာ်အံၤ ပာ်ဖျါထီာ်ဝဲ SAC တံာ်ခးလီၤစုကဝဲၤထီဒါ ကမ့ာ်ထံဖိကီၢ်ဖိ စးထီာ်လၢ လါယန့ၤအါရဲၤတုၤ လါအိးကထီဘာ် ၂၀၂၃ နံာ်, လၢ KHRG မာ်နီာ်မာ်ဃါဝဲဖဲ အဟူးဂဲၤဟီာ်ကဝီၤန့ာ်လီၤ. တံာ်ဂုၤလၢတံာ်ပာ်ဖျါအါတဖာ်မ့ာ်ဝဲ တံာ်ဘာ်ဒီပိာ်ထွဲလၢအကဲ ထီာ်သးသတူာ်ကလံာ် ခိဖျါတံာ်ဒုးထီဒါတဖာ် လၢအမ့ာ် တံာ်သံတံာ်ပုၤ, တံာ်ဘာ်ဒီဘာ်ထံး, တံာ်မာ်ဟးဂီၤတံာ်စုလီၤခိာ်ခိာ်, ဒီးတံာ် မာ်ဘာ်ဒီတံာ်လုာ်အိာ်နီၤခိသးသမူအကျဲတဖာ်ဒ်လီၤကဝီၤသဝီဖိပာ်ဖျါထီာ်ဝဲအသိးန့ာ်လီၤ. တံာ်ပာ်ထံနီၤဖးစ့ာ်ကီး ဘာ်ဃးတံာ် ဘာ်ဒီပိာ်ထွဲထီရီၤတဖာ်အဂ့ၢ်တဖာ် ဒ်အမ့ာ် တံာ်ဃုာ်မံာ်ဟးဖျိး, တံာ်မာ်ဘာ်ဒီနီၤသးတံာ်တူာ်ဘာ်, ဒီးတံာ်ပျံတံာ်ဖုး, တံာ်တြီမာ်တံာ် တံာ်လၢတံာ်ကူဘာ်ကူာ်သ့ခွဲးယာ်တကပၤ, ဒီးတံာ်လီၤဘာ်ယိာ်ဘာ်ဃး စုကဝဲၤလၢတဖာ်ဖဲထီာ်ဒိးတဖာ်န့ာ်လီၤ.

တံာ်အုာ်သးလၢ စါက---, သဝီဖိလၢ ကျိာ်စယုာ်ကရူာ်, လၢဒိာ်ကီၢ်ဆာ်, ချါာ်လွီၤထုာ်ကီၢ်ရဲၤ, လၢအဖိခွါသးနံာ် ၁၆နံာ်တက့ၤဘာ်သံခိဖျါ SAC သးတံာ်ခးလီၤကျိဖးဒိာ်အသိ

တံာ်သံတံာ်ပုၤဒီး တံာ်ဘာ်ဒီဘာ်ထံး ကဲထီာ်သးအါကတံာ်ဖဲလၢ SAC သးခးလီၤနါစါတံာ် မ့ာ်ဂုၤ ပညိာ်ခးလီၤတံာ်လီၤလီၤဆူပုၤတ ဝါဟီာ်ကဝီၤအခါမ့ာ်ဂုၤန့ာ်လီၤ. တံာ်ခးလီၤကျိအံၤညီန့ာ်လီၤတံာ်ဒီး ဝါဖးထီာ်ဆူ သဝီကပိာ်ကပၤ, စံာ်လီၤပုာ်လီၤဒီး ကျိးကရူာ် သ့ာ်တဖာ်န့ာ်လီၤ. ဖဲသးတံာ်ဟူးတံာ်ဂဲၤအိာ်အကတီၢ်ဒ်အမ့ာ် တံာ်ဒုးတံာ်ယၤကဲထီာ်ဒီး သးတံာ်ပာ်ဆါတဖာ်, မ့တမ့ာ်ဖဲ အဝဲသ့ာ် ဆုၤထီာ်သးကျိအသိတဖာ်, ဃုာ်ဒီးတံာ်စုကဝဲၤ, တံာ်အိာ်တံာ်အိဆူ တံာ်မဲာ်ညါသးကလၢတဖာ် အခါန့ာ် ပယီၤသးမ့ာ်ဒိာ်ခးလီၤ ဝဲကျိဖးဒိာ်ထီာ်ဆူ ဒုသဝီတဖာ်အပူၤန့ာ်လီၤ. တဘျီတခါ တံာ်ခးလီၤဝဲကျိဖးဒိာ်တံာ်နံၤတံာ်န့ၤလၢတံာ်လီၤအါပူၤအါတံာ် လၢ လီၤကဝီၤပာ်ပနီာ်ကညီကီၢ်စဲာ် အကီၢ်ရဲၤန့ာ်အပူၤန့ာ်လီၤ. SAC သးမာ်ပျံမာ်ဖုးဝဲပုၤသဝီဖိအတံာ်အိာ်မူလၢတနံၤဘာ်တနံၤ, ဖဲလၢဖိသ့ာ်တဖာ်မာ်လီၤတံာ်လၢကျိ (မ့) လီာ်ခိာ်လီာ်ကွဲအကတီၢ်, ဖဲပုၤသဝီဖိတဖာ်ဟးဃုအိာ်ဃးအိာ် ဆာ်ဖိကီၢ်ဖိလၢပုၤကျါ ဒ် သိးကအိာ်ဝဲအကီၢ်, ဖဲအဃုသ့ာ်မ့ာ်ဝဲတံာ်, ဖဲအမာ်တံာ်လၢစံာ်ပူၤ, ကျိးပူၤ, မ့တမ့ာ် ဖဲအအိာ်လၢအဟံာ်ပူၤအခါန့ာ်လီၤ. တံာ်ခးလီၤ ကျိဖးဒိာ်အံၤ ဒုးအိာ်ထီာ်တံာ်မာ်ဘာ်ဒီသတူာ်ကလံာ်ဒီး တံာ်ဘာ်ဒီထီရီၤ လၢသဝီဖိတံာ်အိာ်မူအကီၢ်န့ာ်လီၤ.

၁. တံာ်ခးလီၤတပျီနါစါစုကဝဲၤ လၢအမာ်သံ, မာ်ဘာ်ဒီ ကမ့ာ်ထံဖိကီၢ်ဖိ

“အဝဲသ့ာ် (SAC သးတဖာ်) တဲဘာ်ပုၤလၢ ကမ့ာ်နါက့ ကဲသးဖိလီၤ. အဝဲသ့ာ်တဲဝဲလၢ ပုၤဖိသ့ာ်ပိာ်ခွါဖိခဲလၢာ်န့ာ် ခါဆူကညါ ကကဲထီာ်ဒ် ပုၤသးဖိဒ်တံာ်လီၤ. အသိအဝဲသ့ာ် ခးလီၤဆိကျိ (လၢကမာ်သံပုၤသဝီဖိအကီၢ်) န့ာ်လီၤ. အဝဲသ့ာ်တဲလၢ ကခး လီၤကျိဖးဒိာ်မာ်သံသဝီဖိ ဒ်သိးပုၤသဝီဖိနီာ်ဂီၢ်ကလီၤစုၤဒီး ပုၤသးဖိ (တံာ်ပာ်ဆါသး) သုတဟဲအါထီာ်တဂ့ၢ်အကီၢ်န့ာ်လီၤ. လၢ တံာ်န့ာ်အသိ အဝဲသ့ာ်ခးလီၤနါစါတံာ်န့ာ်လီၤ.”

က) တံာ်ခးလီၤစုကဝဲၤအသိ ဒုးအိာ်ထီာ်တံာ်သံတံာ်ပုၤ

ကမ့ာ်သ့ာ်တဖာ် ဘာ်သံဝဲအါမးခိဖျါလၢ SAC သးခးလီၤတံာ်စုကဝဲၤဆူ ကညီကီၢ်စဲာ်ပူၤအသိန့ာ်လီၤ. ထဲလၢတနံာ်ညါအံၤ စး ထီာ်ဖဲ လါယန့ၤအါရဲၤတုၤ လါအိးကထီဘာ်, ၂၀၂၃နံာ်န့ာ်, KHRG ဒီးန့ၢ်ဘာ်တံာ်ဂုၤတံာ်ကျါအကျါ ပုၤလၢအသံခိဖျါ SAC သး တံာ်ခးလီၤကျိအသိ အိာ်ဝဲ (၅၈) ဂၤ, ဒီးလၢအကျါ

(၁၇) ဂါန့ာ် မှာ်ဝဲဖိသ့ာ်သ့ာ်တဖာ်န့ာ်လီာ်. ဖဲလါယန့ာ်အါရံာ် ၁၄သီ, ၂၀၂၃ နံာ် ဖဲဖးဖိမှာ် ၁း၁၅ မံးနံးန့ာ်, SAC သုးလါအိာ် ချ့သုးရဲာ်နီာ်ဂံာ် (ခမရ-၄၀၇) လါအအိာ်ဆီလါအသးဖဲ မးထီ သုးကလာ်တဖု န့ာ် ခးလါဝဲကျိဖးဒိာ် (၈၁ မမ) ဆူသဝီပူာ်ပူာ် ကမျါကျါန့ာ်လီာ်. ကျိဖးဒိာ်ချ့အကျါတဖျါာ်လါတံာ်လါ စံာ်ပျီ တဘုာ်အပူာ်, ဖဲ ဂက---သဝီ, မဲာ်ကျိကရူာ်, ဒွဲာ်လိကီာ်ဆာ်, မှာ် ကြီာ်ကီာ်ရဲာ်, အဆါကတီာ်ဖဲလါ စံာ်ကစါ စီာ်အါ (၃၈နံာ်) ဆုာ် နီာ်ကွဲာ်ဝဲအပနါ သ့ာ်တဖာ်ဖဲအစံာ်ဒဲပူာ်န့ာ်လီာ်. ကျိဖးဒိာ်ချ့ဖိ ဖး အက့အသီ ဘာ်ဝဲအဘိးပါအစ့ာ်တကပါ, အကံာ်ဘိ, အ ကံာ်ဒုာ်အယိ အဝဲသံ ဝဲတဘျီဃီန့ာ်လီာ်. ခမရ-၄၀၇ အသုး ရဲာ်န့ာ် အိာ်လါ သုးခိာ် သုာ်ပူာ်ကွဲာ်အတံာ်ပါဆုာ်ဖိလံာ်န့ာ်လီာ်. တံာ်ကဲထီာ်သးအဂါတခါ မှာ်ဝဲဖဲ လါမးရး ဖဲသီ, ၂၀၂၃နံာ် ဖဲ ဖးဖိမှာ် ၁၂နံာ်ရံာ်န့ာ်, ခမရ-၄၀၈ လါအအိာ်ဆီလါသးဖဲ ဃီ သုာ်ပူာ်သုးကလာ်, မးထီသဝီန့ာ် ခးလါစ့ာ်ကီာ် ကျိဖးဒိာ် (၈၀ မမ) ဆူကမျါအိာ်ဆိးလါန့ာ်လီာ်. ကျိဖးဒိာ်ချ့အကျါတဖျါာ် လါတံာ်ဝဲဘူးဒီး ပုာ်သဝီဖိစီာ်ကခ---, သးနံာ် ၃၇နံာ် အဟံာ်, လါအအိာ်ဖဲ ဂခ---သဝီ, မးထီကရူာ်, ဒွဲာ်လိကီာ်ဆာ်န့ာ်လီာ်. ဖဲ ကျိဖးဒိာ်ချ့ဟဲဘာ်အါ အဆါကတီာ်န့ာ် အဝဲအိာ်ခူသ့ာ်လံာ် အဟံာ်ဖိလံာ်န့ာ်လီာ်. ပုာ်သဝီဖိကျဲးစါးလဲဆုာ်အါဆူဂက---တံာ် ဆါဟံာ်ဒိသိးကန့ာ်ဘာ်တံာ်ကူစါယါဘျါ အဂီာ်ဘာ်ဆာ် အဝဲသံ ကွဲာ်လါကျဲ ဒီဖျါလါ အတံာ်ဘာ်ဒိဘာ်ထံးန့ာ်ဒိာ်မးဒီး တံာ်လဲာ် ကျဲယံးမးစ့ာ်ကီာ်အယိန့ာ်လီာ်. စီာ်အခ--- အဟံာ်ဖိဃီဖိ လွဲာ်ဂါ ဘာ်အိာ်လါတံာ်ဝဲလါအမှါ အဖိဆံးသ့ာ်တဖာ် ဒီးအမါလါအ ဒီးသန့ထီာ်အသးလါအါ ဘာ်ဃးတံာ်လုာ် အိာ်နီာ်ခိသးသမူခဲ လါဒီး အဝဲသ့ာ်တဒီးန့ာ်တံာ်ဆိာ်ထွဲမါစါလါကျါအဂါနီတမံာ် ဘာ်. SAC သုး ခမရ-၄၀၈ လါအခးလါကျိ ဖးဒိာ်အံာ် ဘာ် တံာ်တီခိာ်ရဲမဲအါလါ သုးရဲာ်ခိာ် စီာ်မ့ထဲာ်, လါအအိာ်လါ သုး ဝဲလါခိာ်သ့ာ် (စကခ-၈) အဖိလံာ်န့ာ်လီာ်.

တံာ်ဂါတဘုာ်အံာ် ဘာ်တံာ်ဒိန့ာ်အါဖဲလါမုာ် ၂၇သီယ ၂၀၂၃နံာ်, ဖဲ ဂခ---သဝီ, ရူာ်ယီပျဲာ်ကရူာ်, သထူာ်ကီာ်ဆာ်, ဒုသထူာ်ကီာ်ရဲာ်န့ာ် လီာ်. တံာ်ဂါ အံာ် ဟံာ်ပျါဝဲ ဖိသ့ာ်ပိာ်ခွါတဂါဒီး တပွဲဖိတပါ လါအ ဘာ်ဒိခိဖျါ SAC စုက ဝဲဒိာ်သုးနီာ်ဂံာ်- ၃၁၄ လါအခးလါကျိဖးဒိာ် ဆူ သီခါဖျဲာ်ကရူာ်ပူာ်န့ာ် လီာ်. (တံာ်ဂါ- လါကဝီသဝီဖိ)

တံာ်ဂါတဘုာ်အံာ်ဘာ်တံာ်ဒိန့ာ်အါဖဲလါမုာ်တြုာ်အါရံာ် ၂၀၂၃နံာ် ဖဲ ဂခ---သဝီ, ပူာ်ယုကရူာ်, ဆီထံးကီာ်ဆာ်, ချါာ်လွဲာ်ထူာ်ကီာ်ရဲာ်န့ာ် လီာ်. တံာ်ဂါတ ဘုာ် အံာ်ဟံာ်ပျါဝဲ သဝီဖိ နီာ်ကက---, ၃၅နံာ်, လါ အသံခိဖျါ SAC သုး (ခမရ-၂၀) တံာ်ခးလါကျိအယိန့ာ်လီာ်. (တံာ် ဂါ- လါကဝီသဝီဖိ)

SAC သုးဖိသ့ာ်တဖာ် ညီန့ာ်ခးလါကျိဖးဒိာ်ဖဲ တံာ်ဒုးကဲထီာ် ဒီး တံာ်ဟံာ်ဆါသုးတဖာ်ဝဲအလါခံန့ာ်လီာ်. ဖဲလါယူာ် ၁၇သီ, ၂၀၂၃ နံာ်န့ာ်, SAC သုးလါအအိာ်ဘူးဒီး ဂခ---သဝီ, စပကံ ကရူာ်, ဒိာ်ဖးခိာ်ကီာ်ဆာ်, တီအူကီာ်ရဲာ်တဖု ခးလါဝဲကျိဖးဒိာ် (၆၀ မမ) ဆူ သဝီလါအအိာ်ဝးတရံး သုးကလာ်သ့ာ်တဖာ် အပူာ် ဖဲ KNLA သုးထီာ်ဒုးအဝဲသ့ာ်သုးကလာ်ဝဲအလါခံန့ာ် လီာ်. ကျိဖးဒိာ်ချ့အ ကျါတဖျါာ်လါတံာ်ဝဲဆူ စီာ်ကစ---အဟံာ် ဃါာ် လါအအိာ်ဖဲ ဂခ---သဝီန့ာ်လီာ်. ကျိဖးဒိာ်ချ့ဖိဖးဒီး ဘာ်ဝဲအမံာ်ပုာ်ပိာ်မုာ်အိာ် သုာ်ဃံဒီး အသးနါပုာ်အယိသံဝဲ န့ာ်လီာ်. အနီာ်ကစါဒုာ်ဝဲစ့ာ်ကီာ် ဘာ်ဒိလါအနီာ်ခိဒိတဂါညါန့ာ် လီာ်. ဒိန့ာ်အသိး, ဖဲလါယူာ် ၂၉သီ, ၂၀၂၃နံာ်, ဟါခီ ဖဲနံာ်ရံာ် န့ာ်, SAC ဒိာ်သုးရဲာ် (ခလရ-၂၈၃) လါအအိာ်ဆီလါသးဘူး ဒီး သါတါာ်သဝီတဖုန့ာ် ခးလါဝဲကျိဖးဒိာ် ဖဲဂခ---သဝီ, နီာ် တကီကရူာ်, နီာ်တကီကီာ်ဆာ်, ဒုပျာ်ယာ်ကီာ်ရဲာ်, ဖဲ KNLA သုးရဲာ် (၁၇), သုးဒု (၂) ဒီး ကမျါတံာ်ဒိသဒါသုး (PDF) ထီာ် ဒုးအဝဲသ့ာ်လါ ဒြိဝဲအလါခံန့ာ်လီာ်. လါခံတနံာ် ဖဲလါယူာ်လဲ ၃၀သီ, ၂၀၂၃နံာ်န့ာ်, SAC သုး (ခလရ-၂၈၃) ခးလါ ဝဲကျိဖး ဒိာ်တဘျီကဒီး, ဘာ်ဝဲပုာ်သဝီဖိ စီာ်ကစ---, သးနံာ် ၄၄နံာ် ဖဲ အခိာ်သုာ်ဃံဒီး အစုန့ာ်လီာ်. လါကဒီးတနံာ်မုာ်ဂါခီ ဖဲပုာ် သဝီဖိသ့ာ်တဖာ်က့ဆူသဝီပူာ်ဆါကတီာ် ထံာ်န့ာ်အါလါ အသး သမူ ဟးထီာ်လံန့ာ်လီာ်.

အါစုအါဘျီ, SAC သုးခးလါနါစီာ်တံာ်ဆူ ကမျါထံဖိကီာ်ဖိဟီာ် ကဝီ လါတအိာ်ဒီးတံာ်ပညိာ်လါတံာ်လါဆဲးဘာ်န့ာ်လီာ်. ဖဲ လါအီ ကူး ၁၃သီ, ၂၀၂၃နံာ် ဂါခီ ၅န့ာ်ရံာ်န့ာ်, SAC (ခမရ- ၂၆၄) လါအအိာ်ဖဲ ပုစလိသုးကလာ်န့ာ် ခးလါဝဲကျိဖးဒိာ်တ ဖာ်ဆူ ပုာ်သဝီ ဖိတဂါအကျိးပူာ် လါအအိာ်ဘူးဒီးဟံာ်တဖာ်,

ဖဲကရူာ်---သဝီ, ကျိာ်စယုာ်ကရူာ်, လၢဂီၤဒိၣ်ကီၤဆၢ, ချၢာ်လၢာ်ထူၣ် ကီၤရၢၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢ တၢ်န့ၣ်အယီၤ ကျိာ်ဖးဒိၣ်ချံအက့အခီ ဘၣ် သံဝဲပုၤဖိသုာ်ခံၣ်- လၢအမ့ၢ် ဖိသုာ်ပိာ်ခွါစီၤကရူာ်---, သးနံၣ် ၁၆နံၣ် လၢအဘၣ်ဒိဖဲအခိၣ် သၢာ်ဃံ ဘူးဒီးအနီၤကု, ဒီးဖိသုာ် ပိာ်ခွါ စီၤကည---, သးနံၣ် ၁၂နံၣ်န့ၣ်လီၤ. ကျိာ်ဖးဒိၣ်ချံအက့ ဘၣ်ဘၣ်ဒိဖဲကီၤဆၢ ဖိသုာ်ပိာ်မုာ် (၂) ဂၤ, လၢအမ့ၢ် ကတ---, သးနံၣ် ၁၄နံၣ်ဒီး နီၤကထ---, သးနံၣ် ၁၀နံၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤသဝီ ဖိလဲၤဆၢအဝဲသ့ၣ်ဖဲ လီၤကဝီၤတၢ်ဟ့ၣ်က သံာ်ဒီးတဖျၢာ်လၢ ကကူၤစါသးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. စီၤကဒ---, လၢအမ့ၢ်ပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ် အကျိၤတဂၤအပၢ်န့ၣ် တဲဝဲဒ်အံၤ, “တၢ်သီၣ်ထီၣ်ဝဲ ဖးဒိၣ်လၢမူ ဖးဖိန့ၣ် ဝံၤလီၤတၢ်ဝဲဖဲအံၤန့ၣ် (အဟံၣ်ဃၢၤ). ပထံာ်ဝဲတၢ်ခုာ် ထီၣ်ဒီး ပနီၤဟူပုၤသဝီဖိသုာ်တဖၣ် ကိးပသုာ်ဃုာ်ဝဲလီၤအံၤ လၢဘး, ဒီးပထံာ်ဝဲပဖိဘၣ်ဒိန့ၣ်. (...) ပိာ်ခွါဖိခံၣ်လၢဘၣ်ဒိ န့ၣ်, လၢအကျိၤတဂၤသံတထံာ်ဃီလီၤ. အဂၤတဂၤန့ၣ်အိၣ်မူ ဒိး တခီန့ၣ်ရံၣ်ဃုာ်ဃုာ် တချးလၢအသံဘၢ.” တၢ်ကဲထီၣ်သး ဝံၤအလီၤခံ, လီၤကဝီၤခိၣ်န့ၣ်တဂၤ ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲအတၢ်တူၢ်ဘၣ် ဆူ စီၤက ဒ--- အအိၣ်ဒ်အံၤ

“အုၤ... မ့ၢ်အဝဲသ့ၣ် (SAC သုး) မၤပုၤဒ်အံၤသ့ၣ် လဲာ်. အဟဲဖဲလဲာ်ဖဲလဲာ်န့ၣ်ပတသ့ၣ်ညါဘၣ်. ပနီၤဟူထဲအသီၣ် လၢမူဖးဖိန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်အမ့ၢ်မ တၢ်လဲာ်န့ၣ် ပတသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်ဘၣ်.”

ခ) တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒိဖျိ SAC သုးခးလီၤတၢ်

ကျိာ်ဖးဒိၣ်ချံဖိးထီၣ်အခါန့ၣ် အက့အခီ, ကမူာ်ပြဲပြဲသ့ၣ်တ ဖၣ် ဖျိးဝဲသကုၤဆးဒးဒီး မၤဘၣ်ဒိဝဲပုၤသဝီဖိသုာ်တဖၣ်န့ၣ်

လီၤ. KHRG တၢ်မၤနီၣ်မၤဃါအပူၤ ပာ်ဖျါဝဲလၢ SAC သုးခးလီၤ တၢ်စးထီၣ်ဖဲ လၢယနူၤအါရံၤ တုၤလၢအိးကထီ ဘၣ် ၂၀၂၃နံၣ် အတီၢ်ပူၤ န့ၣ် မၤဘၣ်ဒိပုၤသဝီဖိအိၣ်ဝဲ (၂၄၂) ဂၤ, ဒီးလၢအကျိ (၅၇) န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဖိသုာ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢယနူၤအါရံၤ တုၤ လၢမးရူး ၂၀၂၃ နံၣ်အတီၢ်ပူၤန့ၣ်, SAC သုးလၢ ဆီထံးဟီၣ်က ဝီၤခးလီၤဝဲကျိာ်ဖးဒိၣ်အိၣ်လံ ၃၀၀ ဘျဲာ်လံ လၢအဝဲသ့ၣ်ဟူးဂဲၤ ဟီၣ်ကဝီၤပူၤ, ဒီးဘၣ်ဒိ ဝဲပုၤသဝီဖိ (၅), သံ (၂) ဂၤန့ၣ်လီၤ. တ ချူးဒိးလၢ ၂၀၂၃နံၣ်န့ၣ် SAC သုးကျိၤလၢအဟူးဂဲၤဖဲ ကီၤဆၢ အံၤအပူၤ အိၣ်ဝဲ (၅) ဖု, မ့ၢ်ဝဲ ခလရ-၅၇, ခမရ-၅၈, ခမရ- ၅၉, ခမရ-၅၉, ဒီး ခမရ-၅၉, ဒီး ခမရ-၃၄, သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ် လၢ လၢယနူၤအါရံၤ ၂၀၂၃နံၣ်ဒီးဆူအ မဲာ်ညါန့ၣ်, SAC သုးမၤ ဆူထီၣ်ဝဲအသုးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ ဒိဖျိတၢ်ဆုၤအါထီၣ်သုးကျိၤတ ဖၣ်, လၢအမ့ၢ် ခမရ-၂၆, ခမရ-၂၀, ခလရ-၉၁, သုးတြီၤနီၣ် ဂီၤ -၇၇, ၈၈, ဒီး ၃၃ သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. SAC သုးဆီလီၤအါ ထီၣ်စ့ၢ်ကီၤ တၢ်ခးစုကဝဲဒိၣ်အလီၤတဖၣ်လၢ တၢ်လီၤ အါပူၤ အါတီၤ ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်ခးကျိာ်ဖးဒိၣ်ဆူလီၤကဝီၤလၢအအိၣ်ဘူး ဒီးအသုးကလၢတဖၣ် ကသ့ဝဲညီညီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢမးရူး ၂၅, ၂၀၂၃နံၣ်န့ၣ်, တၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဝဲလၢ KNLA, PDF သုးဟံၣ်ဖိၣ် ဒီး SAC အဘၣ်စၢၤ ဖဲ SAC သုးပၤကီၤဝဲဒ်ဒီး လၢအအိၣ်ဖဲ ကျိာ်ဒိဝဲ, ကြၢၢ်တုၤကီၤဆၢ, ဒုပျာ်ယာ်ကီၤရၢၣ်န့ၣ် လီၤ. ဖဲမ့ၢ်ဂီၤခီ ၇း၃၀ မံးနံးန့ၣ် လၢတၢ်မၤထီၣ်ဒါအဂီၢ်, SAC သုး ခမရ- ၅၄၆ လၢအအိၣ်လၢ စကခ-၁၂ အဖီလၢ, လၢအဆီလီၤ သးဖဲ ကျိာ်ကလုသုးကလၢန့ၣ် ခးလီၤနီၣ်စီၤဝဲကျိာ်ဖးဒိၣ် (၁၂၀ မမ) ဆူလီၤကဝီၤလၢအဘူးဒီး သုးကလၢသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကျိာ်ဖးဒိၣ်ချံတနီၤလီၤတၢ်ဝဲဆူ ဂတ---သဝီ, ကိးဝါလၢကရူာ်, ကြၢၢ်တုၤ ကီၤဆၢ, ဒုပျာ်ယာ်ကီၤရၢၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ကျိာ်ဖးဒိၣ်ချံ အက့ဖျိးဘၣ်ဝဲ ဖိသုာ်ပိာ်ခွါဖိ စီၤကဖ---, သးနံၣ် ၁၅နံၣ်, ဖဲအ

တၢ်ဂီၤတဘျဲာ်အံၤဘၣ်တၢ်ဒိန့ၣ်အါဖဲလၢမးရူး ၈သီ, ၂၀၂၃နံၣ် ဖဲ ဂည---သဝီ, ကိးလၢကရူာ်, သထူၣ်ကီၤဆၢ, ဒုသထူၣ်ကီၤရၢၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤလၢအထွဲ တကပၤတဘျဲာ် ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ဖိသုာ်ပိာ်ခွါတဂၤဒီး ကန--- လၢအဘၣ်ဒိဖိဖျိ SAC သုးလီၤကျိာ်ဖးဒိၣ်လၢသဝီပူၤအယီၤန့ၣ် လီၤ. တၢ်ဂီၤလၢအစ့ၣ်တကပၤ ပာ်ဖျါဝဲဖိသုာ်လၢအသံ (၂)ဂၤအကျိၤတဂၤ လၢအမ့ၢ် စီၤကပ---အနီၤခိ, ဒီးကျိာ်တဒုလၢအသံဒိဖျိတၢ်ခးလီၤ ကျိာ်ဖးဒိၣ်တဘျဲာ်ဃီန့ၣ်အယီၤလီၤ. (တၢ်ဂီၤ-လီၤ ကဝီၤသဝီဖိ)

ကိာ်ဘိအဃိ အဝဲသံတဘျီဃီန့ၣ်လီၤ. လၢခံတနံၤ ဖဲလါမးရှး ၂၆သီ, ၂၀၂၃န့ၣ် ဂီၤခီ ၁၀န့ၣ်ရံၣ်န့ၣ်, SAC သးကျိသ့ၣ်တဖၣ် အံၤ ခးလီၤဝဲကျိ ဖးဒိၣ်ဆူက့ၢ်ဒိၣ်ကဒီးန့ၣ်လီၤ. ကျိဖးဒိၣ်ချံ ဘၣ်ဒိဝဲ ပုၤသဝီဖိ ၁၆၈၂, ဘၣ်ဟးဂီၤဝဲ ဟံၣ် ၃၉၅၂၃၀၂၀၂၀ က့ၢ် ဒိၣ်ပုၤ, ပုၤဘၣ်ဒိအကျိ ပၣ်ဃုာ်ဒီး ပိာ်မုာ်သးပုၤ ဒီးကဘ---, သးန့ၣ် ၆၇န့ၣ်တဂၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးဝံၤအလီၤခံ, ပုၤသဝီဖိတဖၣ်မၤစၢၤဒီး ဆုၤအီၤ ဆူ က့ၢ်ဒိတၢ်ဆါဟံၣ် လၢကဒီးန့ၣ် တၢ်ကူစါယါဘျီအဂီၢ် ဘၣ်ဆၣ်အဝဲသးသမူဟးထီၣ်ကွဲၣ်ခီဖျိ တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး နးဒိၣ်မး ဒီး အဝဲအိၣ်စ့ၢ်ကီးဒီးသးတၢ်ဆါ အဃိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးခီဖျိတၢ်ခးလီၤနီၤကျိဖးဒိၣ်အံၤ မ့ၢ်ဝဲတၢ်လီၤ ဘၣ်ယိၣ်ဒိၣ်မးလၢသးသမူအဂီၢ် တကးဒီးဘၣ် မၤဘၣ်ဒိ ပုၤ တၢ်ဘၣ်တၢ်အဟံၣ်ဖိဒိၣ်မးန့ၣ်လီၤ. ဖဲလါမးရှး ၂၀၂၃န့ၣ်န့ၣ်, SAC သးဖိလၢ ၁၀၅-၂၈၅ လၢအအိၣ်ဆီလီၤသးဖဲ ပလီကံ သးကလၢၤ, အီပူၤဟီၣ်ကဝီၤ, လၢမုာ်လါကီၢ်ဆၣ်, ဘျးဒဝါ ကီၢ်ရံၣ်န့ၣ်, ခးလီၤဝဲကျိဖးဒိၣ်ဆူ ဂထ---သဝီပုၤန့ၣ်လီၤ. ကျိဖး ဒိၣ်လီၤတၢ်ဝဲဘျးဒီးပုၤသဝီဖိလၢအလိာ်ကွဲၣ် ဖျါၣ်ဂီၢ်တဖၣ်ဒီး မၤ ဘၣ်ဒိဝဲပုၤလီၤဂၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤသဝီဖိလၢအံၤ မ့ၢ်ဝဲ စီၤကမ---, စီၤကယ---, စီၤကရ---, ဒီးစီၤကလ---သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. စီၤ ကလ--- ဘၣ်ဒိဝဲနးဒိၣ်မး ဖဲအဟၢဖၤ ဒီးအစုလီၤ အဃိ ပုၤသဝီ ဖိအဂၤတဖၣ် လဲၤဆုၤအီၤဆူတၢ်ဆါဟံၣ်လၢ ဂဒ--- သဝီ, ပ လီဟီၣ်ကဝီၤ, လၢမုာ်လါကီၢ်ဆၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢခံတနံၤ တၢ်ဆါ ဟံၣ် ဆုၤကဒီးအီၤတဆီဆူ ဂထ---ဇုၢ်န့ၣ်လီၤ. အဟံၣ်ဖိဃီဖိ ဟ့ၣ်လီၤဝဲစု ၃,၀၀၀,၀၀၀ က့ၢ် လၢတၢ်ကူစါယါဘျီအဂီၢ် ဘၣ် ဆၣ်တၢ်ကူစါအပုၤလၢအါန့ၣ်ဒီး စုနီၣ်ဂီၢ်အံၤအဃိ, အဟံၣ်ဖိဃီ ဖိတဖၣ် ဘၣ်ကွဲၣ်ဆၣ်မဲာ်ဝဲဒီး ကျိၣ်စုတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဒိၣ် ဒိၣ်မုာ်မုာ် န့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲဘၣ်ကူစါအသးလၢတၢ်ဆါဟံၣ်အခါ အခါအိၣ် လီၤတၢ်လၢခံ ဒီးအံးထွဲကွဲၣ်ထွဲဝဲ အဖိ (၇) ဂၤန့ၣ်လီၤ. ပုၤသဝီ ဖိလၢအဂၤ (၃) ဂၤန့ၣ် ဘၣ်ဒိတနးအါအါဘၣ်အဃိ အဝဲသ့ၣ် ကူစါအသးဖဲ သဝီပုၤတၢ်ဟ့ၣ်ကသံၣ်ဒါးန့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ် အသိး ဖဲလါယုၤ ၁၅သီ, ၂၀၂၃န့ၣ် မုာ်နီၤခီ ၁၁န့ၣ်ရံၣ်န့ၣ်, SAC သး လၢ ရှုစုာ်ဘိသးကလၢၤ ခးလီၤဝဲကျိဖးဒိၣ်ဆူ ဂပ---သဝီ က့ၢ် ကရၢ်ပုၤ, ဂပ---ဟီၣ်ကဝီၤ, ထီတထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်, တီအူကီၢ်ရံၣ် ဖဲတၢ်ဒုးတၢ်ယၢတကဲထီၣ်နီတမံၤဒီး သးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤတ အိၣ် နီတမံၤအခါဒၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ကျိဖးဒိၣ်ချံ အကျိတဖျါၣ် လီၤ တၢ်ဝဲဆူ က့ၢ်ဟံၣ်ဒဲ အတၢ်ဖိမုၤလီၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ် မၤဘၣ်ဒိဝဲ ပုၤက့ၢ်ဖိမုာ် (၃) ဂၤ ဒီးဘၣ်တၢ်ဆုၤအဝဲသ့ၣ်ဆူ က့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်က သံၣ်ဒါး လၢတၢ်ကူစါအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. က့ၢ်ဖိလၢအကျိတဂၤ ဘၣ် ဒိဝဲ နးဒိၣ်မး ဘၣ်ဆၣ် တၢ်ကူစါပီးလီၤဒီးကသံၣ်ကသီဖဲ လီၤ ကဝီၤတၢ်ဟ့ၣ်ကသံၣ်ဒါးအပူၤတအိၣ်ဘၣ်အဃိ ဆူၣ်ချ့ဘၣ် မူဘၣ်ဒါတ ဖၣ်ဘၣ်လဲၤပုၤဝဲကသံၣ်ကသီလၢ တီအူဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလါယုၤ ၁၆သီ, ၂၀၂၃န့ၣ်န့ၣ် SAC သးတဖၣ်လၢအအိၣ်ဖဲ သ့

စယၣ်ဝဲပုၤပၤကီၢ်ဝဲလီၤန့ၣ် ခးထီၣ်ဝဲ ကျိဖးဒိၣ် (၆၀ မမ) ဆူ ကျဲ မုာ်ခိၣ် နီၤဂီၢ်-၈, ကဝီၤဒု ဂဘ---, ဂမ--- ဝါ, က့ၢ်ထီၣ်ကီၢ် ဆၣ်, ဒုသထူၣ်ကီၢ်ရံၣ်န့ၣ်လီၤ. ကျိဖးဒိၣ်ချံလီၤတၢ်ဘၣ်ဝဲဘျး ဒီး အူကဝ ---အဟံၣ်, ဒီးအူကသ---အဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. ကျိဖးဒိၣ် ချံအက့အခီ မၤဘၣ်ဒိဝဲ ဟံၣ်ဖိဃီသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အကဝ --- (၃၄န့ၣ်) ဘၣ် ဒိဝဲဖဲအစု, ဒီးအဖိမုာ်သးန့ၣ် ၅န့ၣ်တဂၤ ဘၣ် ဒိဝဲအမဲာ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်မုာ်အမါနီၤကဟ--- (၃၈န့ၣ်) ဘၣ် ဒိဒီးကျိဖးဒိၣ်ချံဒီး သံဝဲန့ၣ်လီၤ. ကျိဖးဒိၣ်ချံအက့ဘၣ်စ့ၢ်ကီး အကသ--- (၃၅န့ၣ်) ဒီးအမါ ဒီးကအ--- (၃၆န့ၣ်) ဘၣ်ဒိဝဲဖဲ အစုတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲ သ့ၣ်ဒီးတၢ်ကူစါယါဘျီဖဲ တၢ်ဟ့ၣ် ကသံၣ်ဒါးလၢအဘျးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကျိဖးဒိၣ်ချံလီၤတၢ်ခဲလၢာ် (၅) ဖျါၣ် ဒီးလၢအကျိန့ၣ် တ ဝီဖးဒီးဘၣ် အိၣ်ဝဲတဖျါၣ်န့ၣ် လီၤ. ဖဲလါယုၤ ၁၇သီယ ၂၀၂၃န့ၣ်န့ၣ်, SAC စုကဝဲဒိၣ်သးနီၣ် ဂီၢ်-၃၁၀, လၢအအိၣ်လၢ (တမ-၄၄) အဖိလၢတဖုန့ၣ် ဟဲန့ၣ် လီၤဆူသဝီပုၤ လၢကထၢက့ၢ်အကျိဖးဒိၣ်ချံလၢတဝီဖးထီၣ်ဒိး ဘၣ်တဖျါၣ် ဒီးတဲဝဲလၢ ပုၤလၢအခး လီၤကျိဖးဒိၣ်န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ် ပၤဆၢသးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလါယုၤလဲၤ ၇သီ, ၂၀၂၃န့ၣ် ဂီၤ ခီ ၁၁း၀၅ မးနးန့ၣ်, SAC သး (ခမရ-၃၁၄) လၢအအိၣ်ဆီလီၤ သးဖဲ က့ၢ်တရီၤသးကလၢၤ, က့ၢ်တရီၤသဝီ, ရွဲၤယီၤပုၤကရူာ်, ဘံ လုကီၢ်ဆၣ် ခးလီၤဝဲကျိဖးဒိၣ်ဆူ ဂယ---သဝီပုၤန့ၣ်လီၤ. ကျိ ဖးဒိၣ်ချံဘၣ်ဝဲ ပုၤသဝီဖိ (၆) ဂၤ, မ့ၢ်ဝဲ ပိာ်ခွါတဂၤ (စီၤကမ---, ၂၅န့ၣ်), ဖိသ့ၣ်ခံဂၤ (စီၤခမ---, ၅န့ၣ်, စီၤခပ---, ၉န့ၣ်), ဖိသ့ၣ် မုာ်လိာ်ဘိတဂၤ နီၤခဖ---, ၁၈န့ၣ်, ဒီးပိာ်မုာ်ခံဂၤ (နီၤခထ---, ၅၈န့ၣ်, ဒီးနီၤခဒ---, ၅၇န့ၣ်) သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤသဝီဖိသ့ၣ် တဖၣ် မၤစၢၤသကီးအဝဲသ့ၣ် လၢဂီၢ်ကီၢ်အူတၢ်လိာ်ဘၣ်ဒီး တၢ် ဝဲစိာ်တီဆုၤလီၤကဝီၤတၢ်ဟ့ၣ်ကသံၣ်ဒါးအပူၤ, ဒိသိးပုၤတၢ် ဘၣ်တၢ်ကဒီးန့ၣ်တၢ်ကူစါဖဲ ဂရ--- တၢ်ဟ့ၣ်ကသံၣ်ဒါး လၢအ အိၣ်ဖဲ KNU တၢ်ပၤဟီၣ်ကဝီၤန့ၣ်လီၤ.

ပုၤဒိသဒါပုၤဂီၢ်ဝဲခွဲးယာ် အတၢ်အိၣ်မူပုၤတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်

တၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဖဲ SAC သး KNLA သး အဘၣ်စၢၤတလီၤလီၤ ဖဲလါအိးကထဲဘၣ်ဒီး လါနီၣ်ဝဲဘၣ် ၂၀၂၃န့ၣ် ဖဲ ဂလ---က ရူၢ်, ကီးတရံးကီၢ်ဆၣ်, ဒုပျံယာ်ကီၢ်ရံၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလါနီၣ်ဝဲ ဘၣ် ၁၂သီ, ၂၀၂၃န့ၣ်န့ၣ်, လီၤကဝီၤကရူၢ်ခိၣ် ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ဒၣ်လၢ ပုၤဒိသဒါပုၤဂီၢ်ဝဲခွဲးယာ် စီၤကမ---, သးန့ၣ် ၂၈န့ၣ် တဂၤ လဲၤဝဲဆူ ကနဲလုသဝီ, မိခံကရူၢ် လၢကမၤနီၣ်မၤယါ ပုၤဂီၢ်ဝဲခွဲးယာ် တၢ်အိၣ်သးအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲဂီၤခီ ၉း၃၀န့ၣ်, SAC သး (ခလရ-၃၂) လၢ သးဒုခိၣ် က့ၢ်စုၤအူတီခိၣ်ရံၣ်မဲာ်အီၤ တဖု ခးလီၤဝဲကျိဖး ဒိၣ်လၢသဝီအပူၤကဒီးန့ၣ်လီၤ. လီၤကဝီၤ ပုၤတဝါတဂၤ တဲဖျါဝဲဒိအံၤ “အဝဲသ့ၣ် (SAC) သး ခးလီၤဝဲ ကျိဖးဒိၣ်ဟဲလီၤဒိသိးမူ ခိၣ်စူၤန့ၣ်လီၤ.” စီၤကမ--- ဘၣ် ဒိဝဲဖဲအမဲာ်ချံအထွဲတကပၤ ဖဲကျိဖးဒိၣ်ချံပီၤဖးထီၣ်အခါန့ၣ်

လီၤ. ကျိဖးဒိၣ်ချံၣ်အက့ၤဖျိးန့ၣ်လီၤ ဆူအမဲၣ်ချံၣ်အထွဲတကပၤ န့ၣ်လီၤ. ဖဲတနံၤဃီၤန့ၣ်, တၢ်ဆုၤအိၤဆူ ၈၀---တၢ်ဆါဟံၣ်, လၢကီၤက့ၣ်တဲၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ဝံၤ တၢ်ဆါဟံၣ်ဆုၤက ဒီးအိၤဆူတၢ်ဆါဟံၣ်အဂၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကီၤက့ၣ်တဲၣ်အ ပူၤ, လၢခံကတၢ်အဝဲဘၣ်ကွဲးထုးထီၣ်ကွံၣ်အမဲၣ် ချံၣ်အထွဲ တကပၤန့ၣ်လီၤ.

စီၤကဧ---အဟံၣ်ဖိဃီဖိသးဘၣ်ဒိဒိၣ်မးမ့ၢ်လၢ တၢ်ကဲထီၣ် သးဒီးအိၤ ဒ်အံၤအဃီၤန့ၣ်လီၤ. အဒိပုၤဝဲမုၢ် တဲဝဲလၢ, “တၢ် ကဲထီၣ် သးဒီး ယဝ်းခါဒ်အံၤယသးဘၣ် ဒိဒိၣ်မး ဘၣ်ဆၣ် ပမၤစၢၤအိၤတသ့နီၣ်တမံၤဘၣ်. (...) အမဲၣ်ချံၣ်ဘၣ်ဟးဂီၤကွံၣ် တကပၤအဃီ, အဝဲကဘၣ်သဂံၢ်တၢ်ကီၤတၢ်ခဲလၢတၢ်အိၣ် မူခါဆူညါအဂီၤလီၤ. အဒိန့ၣ်, အဝဲကွၢ်တၢ်တဖျါရဲဒ်သိးလၢ ညါလၢဘၣ်. (...) ပ သးတမုၢ်နီၣ်တမံၤဘၣ် ဘၣ်ဆၣ်ပဘၣ် တူၢ်လိာ်တၢ်ကဲထီၣ်သးဒ်အံၤလီၤ. ယဆိကမိၣ်ဒု ခါဆူညါ အဝဲကမၤတၢ်လၢအဆၢမၤ ဝဲတဖၣ် တသ့တညီလၢဘၣ်”

၂) တၢ်ဟးဂီၤလီၤ ဒီဖျိ တၢ်ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်

စးထီၣ်လၢ ၂၀၂၁န့ၣ် တၢ်ဟးဂီၤန့ၣ်ဆူၣ်ထံကီၤတၢ်စိကမီၤဝံၤအ လီၤခံ SAC သးခးလီၤဝဲကျိတလီၤလီၤဒီးအိၣ်ဒီးအတၢ်ပညိၣ် လီၤ တၢ်လီၤဆဲးလၢ ကခးလီၤဝဲဆူကမုၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဟီၣ်က ဝီၤ လၢကီၤပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤဒုးအိၣ် ထီၣ်ဝဲ တၢ်ဟးဂီၤလီၤ အါအါဂီၤ ဒီးတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးလၢ ကမုၢ်ထံဖိကီၤဖိတဖၣ် အဟံၣ်ဃီ, တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘၣ်ထီၣ်, တၢ် စုလီၤခိၣ် ခိၣ်, တၢ်အိၣ်ယၢၤပိးလီၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ထူစံၣ် မၤဝဲၤအပိးလီ, ဒီးတၢ်ထူၣ်တၢ်ဘိတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်ဖဲ လၢ ယနူၤအါရံၤ တူၤ လၢအိးကထိဘၣ် ၂၀၂၃န့ၣ်န့ၣ်, KHRG မၤ နီၣ်မၤဃါဝဲတၢ်ဂ့ၢ်အကျါ ဟံၣ်ဃီဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအိၣ်ဝဲ တစ့ၤ န့ၣ်ဘၣ် (၁၆၆) ဖျါ, ဒီး ဟံၣ်လၢအဟးဂီၤလၢစိဖုကလ့ၤန့ၣ် အိၣ်ဝဲတစ့ၤန့ၣ်ဘၣ် ၆၄ဖျါဘၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤဒုးအိၣ်ထီၣ် ဝဲ တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၣ်ခိၣ် သးသမူတၢ်ကီၤတၢ်ခဲ, ဒီးသးသမူတၢ်ဂ့ၢ်ကီ အါမံၤလၢ ကတီၤယံၤခါဆူညါအဂီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ပာ်ဖျါ (၁၉၂) ခါအကျါ (၂၅) ခါန့ၣ် တဲဖျါဝဲဘၣ်ဃး ကျိးကရၢၢ်တၢ်သ့ၣ်တၢ် ဖျးဘၣ်ဟးဂီၤ, ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒီဖျိတၢ်ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်အဃီန့ၣ် လီၤ. တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၣ်ခိၣ် သမူအဂီၤထံးအဂၤ ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ဘၣ် တၢ်ဖိၣ်ဆၣ်ဖိကီၤဖိတဖၣ်စ့ၢ်ကီး ဘၣ်သံဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး, အစ့ၤ ကတၢ်ဆၣ်ဖိကီၤဖိသံဝဲ ၃၆ ဒု, ဒီးဘၣ်ဒိဝဲ ၂၆ဒုန့ၣ်လီၤ.

က) တၢ်မၤဟးဂီၤကမုၢ်အတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဒီး တၢ်လုၢ်အိၣ်သး သမူကျိကျဲတဖၣ်

တၢ်ခးလီၤကျိတဘျီစုၣ်စုၣ်အဖိခိၣ်န့ၣ် တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဒီးတၢ်

ဟးဂီၤဟးဂီၤလၢလီၤကဝီၤဒူသဝီတဖၣ်အပူၤ တဒ်သိးလိာ်အ သးဘၣ်. တဘျီဘျီတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖၣ်ဘၣ်ဒိဟးဂီၤအါအါဂီၤ ကီၤဒီး ပုၤကညီဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး ဘၣ်သံဘၣ်ပုၤအိၣ်စ့ၢ်ကီးဝဲ ဘၣ် ဆၣ် တဘျီဘျီတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတအိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်. တၢ်အံၤ မ့ၢ်လၢ တၢ်ခးတပျီၤနီၤကျိဖးဒိၣ်သကုၤဆးဒးလၢ ဒီးပညိၣ်ဝဲ ကမုၢ် လီၤလီၤအဃီန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးတခါလၢ အမၤ ဘၣ်ဒိဟးဂီၤဟံၣ်ဃီအါအါဂီၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဖဲ လၢမးရှး ၁၃သီ, ၂၀၂၃န့ၣ်ဖဲ အီ ပလၣ် ဒီးညီပုၤက့ၢ်ကရူၢ်, လၢဒိၣ်ကီၤဆၣ်, ဖဲ SAC သးလၢအအိၣ်ဆီလီၤအသးဖဲ မံၤလီၤကီၤဒီး ပူၤယုသဝီအမ့ၢ် န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ခးလီၤဝဲတၢ်စုကဝဲၤအခါန့ၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ် ခးလီၤဝဲ ကျိဖးဒိၣ် ၂၅ဖျါဆူ ပူၤယုသဝီမ့ၢ်ထီၣ်, ညီပုၤက့ၢ်ယုၤ သ့ၣ်, အီပလၣ်သဝီ, အခါ မၤဘၣ်ဒိဝဲဟံၣ်အါအါဂီၤန့ၣ်လီၤ. ဟံၣ်ဟးဂီၤကွံၣ်ဝဲ (၆) ဖျါ, ဘုဖိဟးဂီၤ (၂) ဖျါ, စဲးထီၣ်တၢ်(၁) ဖျါဒီး ကျိသံစ့ၢ်ကီး (၁) ဒုဖဲ အီပလၣ်သဝီ, အီပလၣ်ကရူၢ် န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကဲထီၣ်သးတခါအံၤအဃီ, ပုၤသဝီဖိ ၄,၃၂၇ ၈ၤလၢ သဝီ (၆) ဖျါအပူၤ ဘၣ်ဃ့ၢ်ကွံၣ်ဝဲဒီး ဟးအိၣ်ကဒုလၢ သဝီအဂၤတဖၣ် ဖဲလၢဒိၣ်ကီၤဆၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢမးရှး ၂၅သီ, ၂၀၂၃န့ၣ်န့ၣ်, ပုၤသဝီဖိ တနီၤဟဲက့ၤဆူအသဝီလံ ဘၣ် ဆၣ်တနီၤဟဲက့ၤတဘျီဒိးဘၣ်.

ခိခိၣ်ဒူသဝီသ့ၣ်တဖၣ်လၢ ကီၤပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးန့ၣ် လုၢ် အိၣ်အသးသမူလၢ တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးဒီး တၢ်ထူစံၣ်မၤဝဲ, ညီနီၤ ဘူး ဒီးအသဝီလၢအိၣ်ဆိးဝဲန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဃီ ဖဲတၢ်ခး လီၤကျိဖးဒိၣ်ဆူသဝီပုၤတဘျီလၢလီၤန့ၣ် မၤဘၣ်ဒိဟးဂီၤဝဲ တၢ် ထူၣ် တၢ်ဘိတဖၣ်, တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၣ်ခိၣ်သးသမူ အပိးလီၤသ့ၣ်တ ဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်တၢ်ကီၤတၢ်ခဲလၢ ပုၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် က လုၢ်အိၣ် က့ၤအသးသမူအဂီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်တဘျီ ဖဲ ညီပုၤက့ၢ်ယုၤသ့ၣ်သဝီ, ပူၤယုကရူၢ်, ဆီထံးကီၤဆၣ်, ချါၣ် လွံထူၣ်ကီၤ ရ့ၣ်, ဖဲလၢဖုၤတြူၤအါရံၤ ၂၃သီ, ၂၀၂၃န့ၣ်အခါန့ၣ် ဟံၣ်အူအိၣ်ထီၣ်ကွံၣ်ဝဲတဖျါဒီး စဲးကံၢ်ဘုဟးဂီၤကွံၣ်ဝဲတဖျါ စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢဖုၤတြူၤအါရံၤ ၂၃သီ, ၂၀၂၃န့ၣ် ဟါဒီ ၈န့ၣ် ရံၣ်န့ၣ်, SAC သးဖိလၢအအိၣ်ဆီလီၤသးဖဲ ကစၢ်သၢဖျါသးက လၢန့ၣ် ခးလီၤဝဲ ကျိဖးဒိၣ် (၁၂၀ မမ) နွံဘျီဆူ ထံလီၤသံးထၣ် သဝီဟီၣ်ကဝီၤ, ထံသဘျီထၣ်ကရူၢ်, ဒွဲၣ်လိကီၤဆၣ်, မုၢ်တြီၤ ကီၤရ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤမၤဟးဂီၤဝဲ ပုၤသဝီဖိ စီၤခက--- တဂၤ အဘုစံၣ်ပျီတဖၣ် ဒီးသးကျိးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကဲထီၣ် သးတခါအံၤအဃီ ပုၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ပျံၤဘၣ်ဖုးတၢ်လၢ ကမၤတၢ်လၢ အစံၣ်ပူၤ, ကျိးပူၤအဂီၤန့ၣ်လီၤ.

ဖဲလၢဖုၤတြူၤအါရံၤ ၂၀၂၃န့ၣ်န့ၣ်, SAC သး (ခမရ-၄၀၉, ၄၀၆, ၄၀၅) သ့ၣ်တဖၣ် မၤဆူထီၣ်ဝဲတၢ်ထီၣ်ဒုးမၤဟးဂီၤကမုၢ်ဒီး အတၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ် ဒီဖျိ တၢ်ခးတပျီၤနီၤတၢ်, တၢ်ဂ့ၢ်ဆူၣ်ဖျိ ဆူ, တၢ်မၤဟးဂီၤ, တၢ်ဒွဲၣ်အူထီၣ်တၢ်လၢသဝီအါဖျါ ဖဲမဲၣ်ဝုၤ

ကရူ၊ ခွဲလိက်ဆန်နှင့်လီ၊ တံဟားဂူဟားဂါခီဖျိတံခဲလီ၊ ကျီသုတ်တဖန်နှင့် ထံချိန်ခံသဝီတဖျာအပူနှင့် ဟံဟားဂါအစုကတော် (၃) ဖျာ၊ ဘု (၁၁၀) နှစ်၊ ဟုသး (၁၇) နှစ်၊ စဲဖိန် မှန်အူဂါ (၁) ဖျာ၊ ထံစဲ (၁) ဖျာ၊ သိလှန် (၁) ခိန်၊ သိလှန် ယီ (၁) ခိန်၊ စီလူ (၁) ဘုန်၊ ဘဲထရုံ (၁) ဖျာ၊ တံမဲဒိန် တံကလှို (၂) ဖျာ၊ လီခီ (၁၂၀) ဘုန်၊ သဟ (၁၄) ဖျာ၊ ယန် (၁၆) ဘုန်ဒီး သုတ်တံထး (၃) ဖျာနှင့်လီ၊ တံသုတ်တဖန်အံ၊ မှိုဝဲပုသဝီဖိ (၃) ဂါလူ၊ ချိန်ခံသဝီပူ အတံဝဲတံလီနှင့်လီ၊ တံကဲထီန် သးအဂါတခါ ဖဲလီယူလဲ ၂၇၁၁၊ ၂၀၂၃ နှစ်၊ ဂါခီ ၄း၅၅ မဲးနဲးနှင့်၊ တံဒဲးကဲထီန်ဝဲလူ SAC သး KNLA သး အဘာန်စါဖဲ ဝီ ရီဟိန်ကဝီ၊ သထွန်ကီဆန်၊ ဒုသထွန်ကီ ရန်နှင့်လီ၊ တံအံဝဲအလီခံ၊ SAC သး (ခလရ-၉) ခဲလီ၊ တပျီဝဲ ကျီဖဲဒိန်ချီအ ဘျီတဖန်အဘျီ စဲထီန်လူ ဂါခီ ၅ နှစ် ရန် တု၊ ၁၀း၃၀ အတီပူ လူဟိန်ကဝီ၊ သဝီတဖန်အပူအယံ မဟားဂူဟားဂါတံဒီး တံဘန်ဒိဘန်ထဲး၊ တံသံတံပုအိန်ဝဲ အါမဲးနှင့်လီ၊ ကျီဖဲဒိန်ချီ (၉) ဖျာ လီတံဝဲလူ ထီန်ကီးသဝီ၊ ဒီးမဲးဘန်ဒိဝဲ ပုသဝီဖိ (၄) ဂါနှင့်လီ၊ ကျီဖဲဒိန်ချီ အဂါ (၉) ဖျာ လီတံဝဲစွဲကီးဖဲတံလီလူ ထံတံဒဲးဒီး ဝီရီသဝီအဘာန် စါ၊ အဂါ (၅) ဖျာ လီ တံဝဲဖဲ ညှိထံကွဲတံလီ၊ အဂါ (၄) ဖျာ လီတံဝဲဖဲ မံန်ခီကံတံလီနှင့်လီ၊ ကျီဖဲဒိန်ချီ (၅) ဖျာ လီတံဝဲလူ တရွဲကျီနံတံ လီ၊ ဒီးအဂါ (၁၄) ဖျာ လီ တံဝဲဖဲ ဝီရီသဝီ၊ မဟားဂါ သဝီဖိဟံဟံဒီး ပုတဝါတံသုတ် ထီန်သုတ်တဖန် ဒိန်ဒိန်မှိုမှိုနှင့်လီ၊ တံခဲလီကျီအံ၊ မဟား ဂါလီဟီဝဲ ဟံ (၄) ဖျာ၊ ဒီးမဲးဘန်ဒိဝဲ ဟံအဂါ (၉) ဖျာ၊ သိလှန် (၂) ခိန်၊ မဲသဲကျီတဒဲဒီး ဘန်ဒိ ကျီ (၅) ဒုနှင့်လီ၊

တံဘုန်ဆန်ဖိကီဖိဒီး ကျီသုတ်တဖန်နှင့် မှိုတံလှိုအိန်နီခိ သးသမူအကျီကျဲဖဲဒိန်တခါ လါခီခိန်ဒုသဝီတဖန်အ ကီနှင့် လီ၊ ပုသဝီဖိသုတ်တဖန် ဘုန်ဝဲကျီဒီး ဆန်ဖိကီဖိသုတ်တ ဖန် လါအကရူပူဒီး အစံကျီပူ၊ ဒီးဘုန်စွဲကီးဝဲ ပန်မှိုဂု၊ ဆီသုတ်တဖန်မှိုဂုနှင့်လီ၊ ဖဲတံခဲလီကျီဖဲဒိန်မဲးဘန်ဒိဒီး မဟားဂါဟံဟံဒီးအဆါကတီ၊ ညီနံဆန်ဖိကီဖိသုတ်တဖန်စွဲ ကီးဘန်သံ (မှ) ဘန်ဒိဝဲနှင့်လီ၊ ဒိတံပန်ဖျိထီန်ဆူ KHRG အိန်အသီးနှင့်၊ SAC သးခဲလီတပျီနီစါကျီဖဲဒိန်ဆူသဝီပူ ဖဲတံဒဲးကဲထီန်လူ ဂါလူ—သဝီဟိန်ကဝီ၊ ဂါလူ—ကရူ၊ နိန် တကီကီဆန်၊ ဒုပျန်ယံကီရုန်ဝဲအလီခံ ဖဲလီယူ အါ ရုံ ၄၁၊ ၂၀၂၃ နှစ်နှင့်လီ၊ တံအံမဲသဲဝဲပုသဝီဖိတဂါ အ ကျီတဒဲဒီး မဲးဘန်ဒိဝဲအဟံဟံဒီးတံပီးတံလီ သုတ်တဖန်နှင့် လီ၊ တံ ခဲလီကျီဝဲတဖန်ဖိနှင့် SAC သးဖိတနီဟဲနှင့်ဆူသ ဝီပူ လူဟံဟံကစါတဂါနှင့်အိန်ဒီးမဲးဘန်မဲလီခံအီ၊ မဲပျီ မဲးဖဲအီလူ အတဘန်ပန်ဖျိထီန်တံဂုအံဆူပူအိန်နီတဂါ ဘန်နှင့်လီ၊ တံဂုကဲထီန်သးအဂါတခါဖဲ လါယူလဲ ၂၇၁၁၊ ၂၀၂၃ နှစ်၊ ဖဲ SAC သး (ခလရ-၉) ခဲလီတံဆူ ဝီရီသဝီ၊ ဝီ ရီကရူ၊ သထွန်ကီဆန်အခါ မဟားဂါဝဲသဝီဖိအဟံဟံဒီး တံပီးတံလီတ ဖန်၊ တကဲဒဲးဘန် မဲသဲစွဲကီးဝဲ ကျီတဒု ဘန်ဒိ ကျီ (၅) ဒုနှင့်လီ၊ ဖဲနကွဲအထုသဝီ၊ ဟိန်ကဝီလီ ဆီ၊ ဒိန်ဖဲဒိန်ကီဆန်၊ တီအူကီရုန်နှင့် SAC သး (ခမရ-၃၀၄) ခဲလီဝဲတံဆူသဝီပူ အယံ မဲးဘန်ဒိဝဲပုသဝီဖိ အကျီတနီ ဖဲလီအီကူး ၂၆၁၁၊ ၂၀၂၃ နှစ်နှင့်လီ၊

သးသမူတံလီဘန်အိန်ဝဲအခါဒန်လဲ၊ သဝီဖိတနီကျဲးစါဒီး သဒါအတံပီးတံလီဖဲ SAC ခဲလီကျီဆါကတီနှင့်လီ၊ ဖဲလီ မှ ၁၄၁၁၊ ၂၀၂၃ နှစ်ဟါခီ ၇ နှစ်ရန်နှင့်၊ SAC သးဖိလူအအိန် ဆီလီသးဖဲ လဲဝဲပန်သးကလူသီ၊ အသးရုန်နီဂီ (ခလရ- ၉၇) တဖ ခဲလီတပျီနီစါဝဲ ကျီဖဲဒိန် (၆၀ မမ) ဆူ နီတ လူသဝီ၊ ပးကျီကရူ၊ ကြိုတုကီဆန်၊ ဒုပျန်ယံကီရုန် အခါ မဲးဘန် ဒိဝဲ ပုသဝီဖိ အူလီလူအဟံဟံနှင့်လီ၊ ဖဲလီမှ ၁၅၁၁၊ ၂၀၂၃ နှစ် ဟါခီ ၄ နှစ်ရန်နှင့်၊ SAC သးတဖန်အံ၊ ခဲလီတပျီ ကဒီး ကျီဖဲဒိန်အယံ မဟားဂါဒီး အူအိန်ထီန်ကွဲဝဲ အူအသီ အဟံဟံနှင့်လီ၊ ပုသဝီဖိလူအအိန်ဘူးတဖန် ကျဲးစါဒီးမဲလီ ပံက်ကွဲမှ အူဘန်ဆန် ဟံနှင့်အူအိန်ထီန်ကွဲဝဲ တတံနှင့် လီ၊ ပုဟံဟံကစါတဘန်ဒိလူတံခဲလီကျီအယံနီတဂါဘန် မှိုလူပုသဝီ ဖိတန်ပုထီန်ဆီကွဲဆူ ကီဆန်အဂါ ဖဲတံခဲ လီကျီဖဲဒိန်လူအပူကွဲတဘျီကဲထီန်သးအခါ ဖဲ ၂၀၂၃ နှစ် နှစ်လီသီ ဆါက တီ၊ ဒီးအဝဲသုတ်တဟဲကျဲးဆူအသဝီဒီး ဘန်အယံနှင့်လီ၊

တံဂါတဘုန်အံဘန်တံဒိနံအီဖဲလီမှ ၂၇၁၁၊ ၂၀၂၃ နှစ် ဖဲစဉ်ဝဲ ကွဲ တီသဝီ၊ မိတွဲကရူ၊ မူကီဆန်၊ ချန်လှိုထွန်ကီရုန်နှင့်လီ၊ တံဂါအံ ပန်ဖျိဝဲ ကျီလူအသံတံလဲတဒု၊ ခီဖျိ SAC သးခဲလီ ကျီ တဘျီယံလူ အမဲးဟားဂါစွဲကီး ဟံ (၅) ဖျာဒီး သဝီဖိဘန် ယံမှိုဟားဖျိကွဲဝဲနှင့်လီ၊ (တံဂါ- KHRG)

ခ) ပုတဝါတံသုတ်ထီန်တဖန် ဟားဂါကွဲ
ပုတဝါတံသုတ်ထီန်သုတ်တဖန်ဒိအမှို ကွဲ၊ တံဟုန်ကသံ

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤဘၣ်တၢ်ဒါန့ၢ်အါဖဲလါအ့ၣ်ဖျါ ၂၀၂၃န့ာ်, ဖဲမဲးဝါသဝီ, တနီၤသရံာ်ကီၢ်ဆၣ်, ဘျးဒၢ်ကီၢ်ရၣ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤဟံၣ်ဖျါဝဲသရံာ်တၢ်သ့ၣ် ထီၣ်တဖျါလၢအဘၣ်ဒါနီဖျါ SAC သးခးလီၤကျိဖဲတၢ်ဒုးကဲထီၣ်လၢ SAC သးဒီး PDF-KNLA သးဟံၣ်ဖျါအဘၣ်စၢၤဖဲလါအ့ၣ်ဖျါ ၂၇သီဒီး ၂၉သီ, ၂၀၂၃န့ာ်န့ၢ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- KHRG)

ဒါး, သီခါဖျါဒီး သရံာ်သ့ၣ်တဖျါစ့ၢ်ကီၢ် ဘၣ်တၢ်ပညိာ်မၤဟးဂီၤအါ လၢ SAC သးသ့ၣ်တဖျါန့ၢ်လီၤ. တၢ်ခးလီၤကျိ မၤဘၣ်ဒါဝဲပုၤတၢ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်လၢ ခိခိာ်ဒုသဝီတဖျါအပူၤအယံ မ့ၢ်တၢ်မၤပယွဲ ဝဲ ဒုသဝီဖဲသ့ၣ်တဖျါအခွဲးယာ်လၢ တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့, တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒီး တၢ်ဘျီတၢ်ဘါတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖျါန့ၢ် လီၤ. ဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးလၢ လါယုၤလဲ ၂၈သီ, ၂၀၂၃န့ာ်, ဟါခီ ၈န့ာ်ရံာ်ဆၢကတီၢ်, SAC သး (ခမရ-၅၉၀) ခးလီၤတပျီဝဲ ကျိဖး ဒိၣ်လၢ ထံတၢ်လိာ်သဝီ, ပီၤဟံၣ်ဒါကရူာ်, မူကီၢ်ဆၣ်, ချါလွီၤထူၣ်အခါန့ၢ် မၤဘၣ်ဒါဝဲ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်လၢ ထံတၢ်လိာ်သဝီ, ဃုာ်ဒီး တၢ်ကွၢ်ထွဲဒုးဒိၣ်ထီၣ်ဖိသၣ် (ECCD)

KHRG ဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤလၢလီၤကဝီၤသဝီဖိတၢ်အအိၣ်ဖဲ လါ အိကူး ၂သီ, ၂၀၂၃န့ာ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤဟံၣ်ဖျါဝဲ ပုၤသဝီဖိတၢ်အအိၣ်ဖဲ လၢအဟးဂီၤကွၢ်ခိဖျါ SAC သးခးလီၤကျိဖဲဒိၣ် (၁၂၀ မမ) ဆူကူးအူကိသ ဝီပူၤ. ယုၤတၢ်ဂျၢၤကရူာ်, ကီၢ်တရံးကီၢ်ဆၣ်, ဒုပျာ်ယာ်ကီၢ်ရၣ် ဖဲလါမ့ၢ် ၂၇ သီ, ၂၀၂၃န့ာ်န့ၢ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- လီၤကဝီၤသဝီဖိ)

ကတီၢ်ဆိကွီတဖျါန့ၢ်လီၤ. SAC သးခးလီၤကျိဖးဒိၣ်ဖဲ လါယုၤလဲ ၂၇သီ, ၂၀၂၃န့ာ် လၢ ဝီရီဟံၣ်ကဝီၤ, သထူၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဒုသထူၣ်ကီၢ်ရၣ်အခါ မၤဘၣ်ဒါစ့ၢ်ကီၢ် ပုၤတၢ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်လၢအမ့ၢ် သီခါဖျါတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ခံ ဖျါဒီး အကရူာ်ကျဲန့ၢ်လီၤတြဲာ်, ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ကသံာ်ဒါးတဖျါန့ၢ်လီၤ. ဖဲလါမ့ၢ် ၂၇သီ, ၂၀၂၃န့ာ်န့ၢ်, သီခါဖျါလၢ ကွဲးချာ်သဝီ, ထီၣ်တဖျါကရူာ်, ကီၢ်တရံးကီၢ်ဆၣ်, ဒုပျာ်ယာ်ကီၢ်ရၣ် ဘၣ်ဟးဂီၤဝဲခိဖျါ SAC သး (ခမရ-၅၅၈) လၢအအိၣ်ဖဲ ဖိးဆံာ်မ့ၢ်သးက လၢတဖျါ ခးလီၤတပျီတၢ်အယံန့ၢ်လီၤ.

၃) SAC ပယီၤသးခးလီၤကျိဖးဒိၣ်အယံ ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဘၣ်ဒါဘၣ်ထံးတဖျါလၢအယံဝါ
က) တၢ်ဃုာ်မ့ၢ်ဟးဖျါ

“ပပျံကျိဖးဒိၣ်ဒီးကျိဖိတဖျါဒိၣ်မးအယံ ဖဲပန့ၢ်ဟူၤကျိဖးဒိၣ်လီၤသီၣ်အခါ ပလဲၤဃုာ်ဃီၤဆူကတီၢ်ထံထူၣ်ကျါ. ပဘၣ်ကိာ်လီၤပ သးလၢထံကျါ ဒ်သိးသးသ့ၣ်တဖျါသုတထံာ်ပုၤတၢ်ဂ့ၤအဂီၢ်. တၢ်အံၤ လီၤသ့ၣ်အုးသးအုးဒိၣ်မး. ပထံာ်ဘၣ် ပုၤဘၣ်ဃုာ်မ့ၢ်ဟးဖျါ လၢ ဖျါစံာ်ဘျီပုၤ ဘၣ်ဆၣ် ပတဆိကမိၣ်လၢကဟဲတုၤအိၣ်ပုၤလၢပနီၢ်ကစါဒ်အံၤနီၢ်တဘျီဘၣ်. ပဘၣ်အိၣ်မူတၢ်အံၤလီၤပျံၤ လီၤဖုးဒိၣ်မး.”

သဝီဖိလၢအဘၣ်ဃုာ်မ့ၢ်ဟးဖျါတၢ်ဂၤ ဖဲကျဲမ့ၢ်ထံးဟီၣ်ကဝီၤ, ကစါဒ်ကီၢ်ဆၣ်, ဘျးဒၢ်ကီၢ်ရၣ်

SAC ပယီၤသးခးလီၤနီၤကျိဖးဒိၣ်အယံ ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဂ့ၤကီၢ်လၢအပိာ်ထွဲထီၣ်ခံအခါကတၢ်မ့ၢ် တၢ်ဃုာ်မ့ၢ်ဟးဖျါ ဒီးသဝီဖိသ့ၣ်တဖျါသုတထံာ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢအမ့ၢ်တၢ်ဃုာ်မ့ၢ်ဟးဖျါကျိကျဲတခါအံၤဒ်သိးကဟးဆဲးဝဲတၢ်ဘၣ်ဒါဘၣ်ထံးဒီးတၢ်သံတၢ်ပုၤသ့ၣ်တဖျါအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ. KHRG အတၢ်မၤနီၣ်မၤဃါဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ စးထီၣ်လၢ လါယနူၤအါရံၤ တုၤလီၤလၢ လါအိးကထိဘၣ် ၂၀၂၃န့ာ် အတီၤပူၤန့ၢ် သဝီဖိဘၣ်ဃုာ်မ့ၢ်ဟးဖျါလၢ SAC ပယီၤသးခးလီၤနီၤကျိဖးဒိၣ်အယံ အိၣ်အစ့ၢ်ကတၢ်အဂၤခံက လးဘျဲာ် (၂၂,၅၅၉)န့ၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဃုာ်မ့ၢ်ဟးဖျါဆူတၢ်ဃုာ်အိၣ်ကဒုအလီၤ လၢမံၤခိၣ်ပုၤလိာ်ကျါ လၢအနီၢ်ကစါတၢ်ဘၣ် တၢ်ဘၢအဂီၢ် ဒီး ဘၣ်ဟံၣ်ကွၢ်ဟံၣ်ဃီ, တၢ်စုလီၤခိၣ်ခိၣ် ဒီးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိသ့ၣ်တဖျါန့ၢ်လီၤ. သဝီဖိတနီၤ ဘၣ်ဃုာ်မ့ၢ်ဟးဖျါ တသီခံသီဝံၤအလီၤခံ က့ၤဆူအဟံၣ်န့ၢ်ဘၣ်ဆၣ် တၢ်အိၣ်သးတနီၤန့ၢ် တၢ်ခးလီၤနီၤကျိဖးဒိၣ်အံၤကဲထီၣ်ဒီးအသး

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤ တၢ်ဒိအိၤဖဲ လါအိၤကူး ၁၅သီ, ၂၀၂၃ နံၣ် ဖဲ ဂအ—သဝီ, မးထီၣ်ကရုဏ်း, ဒွဲၣ်လိကီၢ်ဆၢ, မှၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရၢၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤ ပၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ကွဲၣ် ကွဲၣ် သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်အိၣ်ခူ သ့ၣ်လၢတၢ်ပူၤ လၢတၢ်ပျံၤတၢ်ဖးအပူၤ မှၢ်လၢ SAC ပယီၤသးတဖၣ် ခးလီၤကျိၤဖးဒိၣ်ဆူ သဝီပူၤအဆၢန့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- လီၤကဝီၤသဝီဖဲ)

ဆူညါကွၢ် ကွၢ်လၢဆၢကတီၢ်ဖးယံၤဒီးညါအဆၢ အဝဲသ့ၣ်က့ၤ ဆူဒုသဝီပူၤတဘျီနီၣ်တဘျီလၢတဘျီန့ၣ်လီၤ. သဝီဖဲတနီၤ သး လီၤသးကျဲၤဒီး လဲၤအိၣ်က့ၤဆူတၢ်လီၤလၢအဘူးဒီး ကီၢ်ပယီၤယီၤ ကီၢ်ထံဆၢကီၢ်ဆၢ ဒီးတနီၤနီၤဆူယီၤကီၢ်တစီၢ်တလီၤ ဒ်သိး ကဒီးန့ၣ်ဘၣ် တၢ်ပူၤဖျဲးလီၤအဂီၢ် ဖဲစုကဝဲတၢ်သဘံၣ်သဘၣ် ကဲထီၣ်သးအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲတၢ်ခးလီၤနီၤကျိၤဖးဒိၣ်ကဲထီၣ်သးလၢသဝီတဖျါပူၤအခါ အန့ၣ် သဝီဖဲအဂၢၤလၢအအိၣ်လၢသဝီဘူးဒီး တၢ်ကဲထီၣ်သးအ လီၤဝးဝးသ့ၣ်တဖၣ် နၢ်ဟူက့ၤဖးဒိၣ်လီၤတၢ်သီၣ်ဘူးဒီးအဝဲသ့ၣ် အဆၢ တၢ်အံၤမှၢ်တၢ်လၢအဒုးအိၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကီး တၢ်ဘၣ်တၢ် ဘၢ တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်လၢပုၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ် သးဒ်အံၤန့ၣ် ညီၣ်သဝီဖဲအါန့ၣ်ဒီးသဝီ (၁)ဖျါ ဘၣ်ဃ့ၣ်မ့ၢ် ဟး ဖျိးဝဲ ဒီးတဘျီတခါန့ၣ် သဝီဖဲလၢကရုဏ်းဒိတဘျီအပူၤ ဘၣ် ဃ့ၣ်မ့ၢ်ဖျိးကွဲၣ်ဝဲဒ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလါအုၣ်ဖြၢၣ် ၉သီ, ၂၀၂၃ နံၣ် စးထီၣ်လၢဂီၤဒိၣ် ၂၀န့ၣ်ရံၣ်တုၤဟၢလီၤဒိၣ် ၁၀န့ၣ်ရံၣ်အဆၢ ကတီၢ်န့ၣ် SAC ပယီၤသးလၢအအိၣ်ဖဲ ပန့ၢ်ကျါသးကလၢ ပူၤ သ့ၣ်တဖၣ် ကွဲၣ်လီၤကျိၤဖးဒိၣ် (၆)ဖျါ ဆူသဝီတဘျီဖျါအ ပူၤလၢအအိၣ်ဘူးဒီးသးကလၢတဖၣ် ဖဲဗီၤလုကရုဏ်းပူၤန့ၣ်လီၤ. ကျိၤဖးဒိၣ်လီၤတၢ်လၢ နိၣ်သ့ၣ်ခိၣ်တၢ်လီၤလၢအဘူးဒီး ကိဒိန့ၣ် သဝီ, ဗီၤလုကရုဏ်း, သထီၣ်ကီၢ်ဆၢ, ဒူသထီၣ်ကီၢ်ရၢၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ကျိၤဖးဒိၣ်ဘၣ်ဒိဖဲသ့ၣ် (၁)ဂၤအိၣ်စ့ၢ် ဒီးဖဲသ့ၣ်တဂၤအံၤအမံၤ မှၢ်ဝဲ စီၤ ၁၁— အိၣ်လၢဂၤ—သဝီန့ၣ်လီၤ. ကျိၤဖးဒိၣ်လီၤတၢ် လၢနိၣ်ထီၣ်ဒုၣ်သဝီပူၤအဆၢ ဘၣ်ဒိဟံၣ် (၄)ဖျါ ဒီးဘၣ်ဒိသဝီ ဖဲ နီၤ ၁၀— (၃၈နံၣ်) တဂၤအံၤအကံၣ်ဒုၣ် ဒီးအိၣ်လၢအထွဲ တကပၤသ့ၣ်ဖးကွဲၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါလၢ တၢ်ကဲထီၣ်သးဒ်အံၤ အဆၢ ဗီၤလုကရုဏ်းသဝီဖဲအါဂၤ အိၣ်က့ၤလၢသဝီပူၤတဘျီ လၢ

ဒီးဘၣ်ဃ့ၣ်ထီၣ်ကွဲၣ်ဝဲဒ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖဲသ့ၣ်တဖၣ် လဲၤဃ့ၣ်အိၣ် ဆူပျါလီၤကျိၤဝဲအလီၤခံ SAC ပယီၤသးဖဲတဖၣ် ခးလီၤကျိၤ ဖး ဒိၣ်ကွၢ်ကွၢ်ဒီးအဆၢ သဝီဖဲသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ က့ၤဆူအဒုသဝီတ သ့ၣ်လၢတဘျီန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤ တၢ်ဒိအိၤဖဲ လါစဲးပထုဘၢၣ် ၁၃သီ, ၂၀၂၃ နံၣ် ဖဲ ဂအ—သဝီ, ဂဇ—ဟီၣ်ကဝီၤ, တနီၤသရံၣ် ကီၢ်ဆၢ, ဘျဲးဒဝဲကီၢ် ရၢၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤပၢ်ဖျါထီၣ်ဝဲ ဘၣ်လီၤသဝီဖဲသ့ၣ် တဖၣ် ဘၣ်ဃ့ၣ်မ့ၢ်ဖျိးဆူအတၢ်ထုၣ်တၢ်ဘိကျိးပူၤ လၢတၢ်ပျံၤတၢ် ဖးအပူၤ မှၢ်လၢ SAC ပယီၤသးတဖၣ် ခးလီၤကျိၤဖးဒိၣ်အဆၢ ဒီး SAC ပယီၤသး တဖၣ် ခးလီၤကျိၤဖးဒိၣ်ဒီးဆူညါကွၢ်ကွၢ် တုၤလီၤလၢ လါ စဲးပထုဘၢၣ် ၂၅ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- လီၤကဝီၤသဝီဖဲ)

တၢ်ကဲထီၣ်သးတနီၤန့ၣ် SAC ပယီၤသးကျိၤအါဖုတ်ဖိၣ်ထီၣ် သးဒီး ထီၣ်ဒုးသကီးဝဲသဝီတဘျီဖျါန့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါလၢတၢ် ကဲ ထီၣ်သး ဒိၣ်ဒိၣ်မှၢ်ဒ်အံၤအဆၢ ဒူဖဲသဝီဖဲကရုဏ်းသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဃ့ၣ်မ့ၢ်ဖျိးအါအါဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်အသး အဒိ တခါ ဖဲလါမးရူး ၉သီ, ၂၀၂၃နံၣ်အပူၤန့ၣ် သဝီဖဲလၢဆီထံးကီၢ် ဆၢ, ချါၣ်လွီၤထုၣ်ကီၢ်ရၢၣ်အဂၢၤလၢအကလး ဘၣ်ဃ့ၣ် မ့ၢ်ဖျိး မှၢ်လၢတၢ်ခးလီၤနီၤကျိၤဖးဒိၣ် ဒီးသးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ် တဖၣ်ဟဲအါထီၣ်အဆၢန့ၣ်လီၤ. ဖဲလါမးရူး ၁၂သီ, ၂၀၂၃နံၣ် ဂီၤ ဒီ ၃း၄၅န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ် SAC ပယီၤသးဒိၣ်ချ့သးရ့ၣ် (ခမရ) နီၣ်ဂီၢ် (၂၀) သးကျိၤလၢအမ့ၢ် သးတြီၤ နီၣ်ဂီၢ် (၇၇), (၈၈), (၄၄), (၃၃), ဒိၣ်သးရ့ၣ် (ခလရ) နီၣ်ဂီၢ် (၅၇) ဒီး ဒိၣ် ချ့သးရ့ၣ်နီၣ်ဂီၢ် (၃၅၀) ဒီး (၂၆၄) သးဖဲတဖၣ် ခးနီၣ်ကျိၤ လၢ စဲၣ်စ့ၢ် ဒီး သဲၣ်ကဲၤကီၢ်သဝီပူၤန့ၣ်လီၤ. တနံၤဃီဃီ စးထီၣ် လၢဂီၤဒိၣ် ၁၀န့ၣ်ရံၣ်တုၤ ၁၀န့ၣ်ရံၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်အ ဝဲသ့ၣ် ခးလီၤစ့ၢ်ကီးကျိၤဖးဒိၣ် (၂၀၀)ဖျါဆူ စ့ၢ်စ့ၢ်, သဲၣ်ကဲၤ ကီၢ်, ညီၤပုၤကွဲၣ်လွၢသ့ၣ်, သဲၣ်တူကီၢ်, ဝဲကွဲၣ် ဒီး ပူၤသဝီတဖၣ် အပူၤ ဖဲသဝီဖဲသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်လၢသဝီပူၤအဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အဆၢ သဝီ (၆)ဖျါအံၤ သဝီဖဲသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်လဲၤ ဃ့ၣ် အိၣ်ကဒုက့ၤဆူ အကုၣ်နီၤကျိၣ်တၢ်, ရွၢၤကွဲၣ်, မၢ်ဒိၣ် ဒီး ညီၤလုပုၤတၢ်လီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ. SAC ပယီၤသးတ ဖၣ် န့ၣ်လီၤလၢသဝီတနီၤအပူၤ ဒီးအိၣ်ဟ့ၣ်မၤဟးဂီၤ ဒူဖဲသ

ဝီဖိတၢ်ဖိတၢ်လံာ်သ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢ လါမးရှး ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ် သဝီဖိလၢဆီထံးကီၢ်ဆၣ်, ချၢၣ်လ့ၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရ့ၣ် ပုၤနီၣ်ဂီၢ်စ့ၢ်ကတၢ်အဂၤ တကလးဘျဲ (၁၁,၆၄၆)ဘၣ်ဃ့ၢ်မ့ၢ် ဟးဖျိးန့ၣ်လီၤ. အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ် ပုၤဘၣ်ဃ့ၢ်မ့ၢ်ဟးဖျိးလၢဆီ ထံးကီၢ်ဆၣ်ပုၤသ့ၣ်တဖၣ် က့ၤဆူဟံၣ်တဘျဲဘၣ် ဒီးဟံၣ်ဖိ ဃီဖိ ထဲစ့ၤဖျၢၣ် က့ၤကွၢ်ထွဲအဟံၣ်အဃီသ့ၣ်ထဲတစၢ်တလီၤ ဧါအဃီ တၢ်ဃ့ၢ်မ့ၢ်ဟးဖျိးအံၤ မၤဘၣ်ဒိဒူသဝီဖိအတၢ်ဘၣ်တၢ် ဘၢ, တၢ်အိၣ်တၢ်အီၤ ဒီးတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၤခိသးသမူသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် လီၤ. စးထီၣ်လၢ SAC ပယီၤသးတဖၣ် ဟဲအိၣ်လၢကီၢ်လိာ်ကျိ ဟီၣ်ကဝီၤအပူၤအံၤန့ၣ် လီၤကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ယိၣ်ဝဲ လၢစုကဝဲတၢ်သဘံၣ်သဘျဲကဟဲဆူၣ်ထီၣ်ဘၣ်ဖုးန့ၣ်လီၤ.

ခ) တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၤခိသးသမူဘၣ်ဒိယံာ်ထၢ

စုကဝဲတၢ်သဘံၣ်သဘျဲဒီး SAC ပယီၤသးတၢ်ထီၣ်ဒုးတဖၣ် အဃီ ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်လၢ သဝီဖိအတၢ်လုၢ်အိၣ် နီၤ ခိသးမူ ဒီးတၢ်အိၣ်မူအိၣ်ဂဲၤတဖၣ် မ့ၢ်လၢသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် က လဲၤဖဲးလဲၤမၤတၢ်လၢအတၢ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်လီၤကျိးသ့ၣ်တဖၣ် တ ဘျဲလၢဘၣ်အဃီန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးအဒိလၢ မူကီၢ်ဆၣ်, ချၢၣ်လ့ၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရ့ၣ်ဟီၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ် သဝီဖိအတၢ်ဖဲးအိၣ် မၤအိၣ်လီၤကျိးတနီၤ အိၣ်ဘူးဒီး SAC ပယီၤသးကလၢအိၣ် န့ၣ်လီၤ. SAC ပယီၤသး ခိၣ်ချ့သးရ့ၣ် (ခမရ)နီၣ်ဂီၢ် (၆၀), (၃၅၁), (၅၅၉) ဒီး (၅၉၀) အသးကလၢလၢအိၣ်ဘူးဒီး ပုၤ တူစံာ်ဖိတၢ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်လီၤကျိးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ် ထံတိၣ် လိၣ်, မိတိ, အိပုၣ်တိ, သ့ၣ်ခ့ၣ်စ့ၣ် ဒီး သၢတၢ်သးကလၢတ ဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲ SAC ပယီၤသးတဖၣ် ထံၣ်သဝီဖိဖဲးတၢ်မၤတၢ် လၢအစံာ် ပျီပူၤအခါ အဝဲသ့ၣ်ခးလီၤကျိးဒိၣ် ဒီးကျိဖိသ့ၣ်တ ဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤပျံမၤဖုးသဝီဖိ ကလဲၤဖဲး အိၣ်မၤအိၣ် က့ၤတၢ်လၢ အစံာ်ပဲတၢ်ဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်လီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်သးတနီၤ ကျိးဒိၣ်လီၤတၢ်ဒီး ဘၣ်သံကွံာ်ဟံၣ်ဖိဃီ ဖိအဟံၣ်ခိၣ် ပုၤလၢအဖဲးအိၣ်မၤအိၣ်တၢ်လၢအဟံၣ်ဖိဃီဖိတၢ် လုၢ်အိၣ်နီၤခိသးသမူဂီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဃီ ဟံၣ်ဖိဃီဖိလၢအိၣ် လီၤတၢ်သ့ၣ် တဖၣ် ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၤခိသးသ မူတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢယူၤလံ ၂၅သီ, ၂၀၂၃နံၣ် န့ၣ် SAC ပယီၤသး ခိၣ်ချ့သးရ့ၣ်နီၣ်ဂီၢ် (၂၈၅) ခးလီၤကျိး ဒိၣ်အဃီ ဘၣ်သံကွံာ် သဝီဖိပိာ်ခွါတဂၤ လၢ ၈၈--- သဝီ, ပ လီဟီၣ်ကဝီၤ, လၢမုၢ်လါကီၢ်ဆၣ်, ဘျဲဒဝါကီၢ်ရ့ၣ်ပူၤ ဒီး သ ဝီဖိတဂၤအံၤအဟံၣ်ဘၣ်ဒိစ့ၢ်ကီၢ်ဒဲဒဲန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတဂၤအံၤ အမါ ဒီးအဖိခွါ ဒီးသန့ၤထီၣ်သးလၢအီၤအဃီ အဝဲသံဝံအလီၤ ခံ အမါနီၤ ခၢ--- ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ်တၢ်လုၢ်အိၣ်နီၤခိသးသမူတၢ် ဂ့ၢ်ကီၢ် ဒီးဘၣ်လဲၤ အိၣ်က့ၤလၢအဟံၣ်ဖိဃီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အသိး အကျါန့ၣ်လီၤ. 4

ဂ) နီၤသးတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး

မ့ၢ်လၢ တၢ်ခးလီၤနီၤကျိးဒိၣ် ဘၣ်ဒိ ဒီးဘၣ်သံသဝီဖိသ့ၣ်တ ဖၣ် ကဲထီၣ်သးအိၣ်တပယူၤဃီအဃီ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်မူ ဘၣ်ဝဲပုၤဒီးတၢ်ပျံတၢ်ဖုးန့ၣ်လီၤ. ပုၤလၢအုၣ်အသးဒီးပာ်ဖျါထီၣ် တၢ်တူၢ်ဘၣ်လၢလံာ်တၢ်ပာ်ဖျါဖုၣ်တဘျဲအံၤအပူၤသ့ၣ်တဖၣ် အကျါအါန့ၢ်တဝ် ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဘၣ်လၢတၢ် ပျံတၢ်ဖုးအပူၤ ဒီဖျိလၢတၢ်ခးလီၤနီၤကျိးဒိၣ်အဃီန့ၣ်လီၤ. အဒိ သဝီဖိတဂၤ လၢအအိၣ်ဖဲ ဃဆ---သဝီ, ဃဆ---ကရူၢ်, နီၣ်တကီၢ်ဆၣ်, ဒူပျၢၣ်ယာ်ကီၢ်ရ့ၣ် ပာ်ဖျါထီၣ်ဝဲဒဲအံၤ

“တၢ်ကဲ ထီၣ်သးဒဲအံၤတကလုာ်န့ၣ် မၤဘၣ်ဒိ သဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် အနီၤခိဒီးနီၤသးခံကပၤလၢာ် လီၤ. ပဘၣ်ဆိကမိၣ်ထီၣ်ဘိလီၤ မ့ၢ်တၢ်က ခး လီၤကျိးဒိၣ်ဆဲးယံာ်လဲၣ်. ပတၢ်ပျံတၢ်ဖုးသ့ၣ် တဖၣ် အါထီၣ်ဝဲကွၢ်ကွၢ်လီၤ. [...] သဝီဖိတ နီၤ လဲၤဃ့ၢ်အိၣ်ဆူတၢ်လီၤအဂၤ လံ. ပထံၣ်မ့ၢ် တယာ်ဆိတၢ်အိၣ်သးတသ့ဘၣ်အဃီ ပဘၣ် အိၣ်လၢသဝီပူၤ အိၣ်ခိးကွၢ်တၢ်လၢကဟဲကဲ ထီၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်လီၤ. ပဘၣ်အိၣ်လၢတၢ်ပျံ တၢ်ဖုးအပူၤ ဒီး ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ်ဒီးတၢ်ကီၢ်တၢ် ခဲသ့ၣ်တဖၣ်. ပကသးလီၤသးကျဲဆူတၢ်လီၤဂၤ အဂီၢ် ကီၢ်ခဲ လၢပဂီၢ် မ့ၢ်လၢတၢ်ဒုၣ်စၢၤယံာ် ဒီး တၢ်လဲၤတၢ်က့ၤကီၢ်ခဲအဃီ. [...] ဒဲကမျါတဂၤ အသိး ပဘၣ်သးလဲၤထီၣ်က့ၤလီၤ, ဖဲးအိၣ် မၤ အိၣ် ဒီးအိၣ်မူလၢတၢ်သဘျဲအပူၤ. ပဘၣ်သး အိၣ်မူတၢ်အိၣ်မူလၢအတအိၣ်ဒီးတၢ်ပျံတၢ်ဖုး ဘၣ်. ပဘၣ်သးလၢ ပုၤဟီၣ်ခိၣ် ဖိခွဲးယာ်တၢ် ကရၢကရိ ဒီးဟီၣ်ခိၣ်ဒီဖျါပုၤခိၣ်ပုၤန့ၣ်သ့ၣ်တ ဖၣ် ကရဲၣ်ကျဲၤ ဒီးပာ်သ့ၣ်ပာ်သးကွၢ်န့ၢ်တၢ်လၢ ပဂီၢ်.” အဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဃ) တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဘၣ်ဒိ

တၢ်ခးလီၤကျိးဒိၣ်အံၤ ဒုးအိၣ်ထီၣ်စ့ၢ်ကီၢ်တၢ်တြီၤမၤတံာ်တံာ် တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်ဖဲးလိမၤဒီးသ့ၣ်တဖၣ် မ့ၢ်လၢသဝီဖိ သ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဃ့ၢ်မ့ၢ်ဟးဖျိးတလီၤလီၤအဃီန့ၣ်လီၤ. သဝီဖိ တနီၤ လၢတၢ်ပဒုၣ်ဟးဆဲးတၢ်ခးကျိးဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် အ ဝဲသ့ၣ်ဘၣ်လဲၤဃ့ၢ်အိၣ်ကဒုက့ၤဆူ အစံာ်ကျိးဒဲဖိတဖၣ် မ့တမ့ၢ် ဆူပုၤလၢကျါန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ကဲထီၣ်သးဒဲအံၤအခါ ဖိသ့ၣ် သ့ၣ် တဖၣ် လဲၤထီၣ်ကိတသ့ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတဝါတနီၤ ကရၢက ရိထီၣ်ဝဲ တၢ်ဖးသကိးလံာ်ကရူၢ်လၢဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကဟဲ ပာ်ဖျိၣ်

ထီာ်သး ကမလိသကီးဘာ်တံာ်လၢတဂၢဒီးတဂၢအအိာ် ဒီး မလိတံာ်လၢအနီၤကစါဒဲာ်ဝဲအဂီၢ်န့ာ်လီၤ. သဝီဖိတနီၤ ကညီ ကူာ်သ့ဆဲးလၢဝဲကျိၤကျိ (KECD)အိာ်ဒဲးဝဲန့ာ်လီၤ. ဖဲက့ၢ်ထီာ် အဆၢကတီၢ် က့ၢ်ဖိဖိာ်ပာ်သ့ာ်တဖၣ် ပျံတံာ်ဒဲးဒီးသးတဆူာ် လၢအဖိသ့ာ်တဖၣ်ကလဲထီာ်က့ၢ်ဘာ် မ့ၢ်လၢတံာ်ခးလီၤကျိဖး ဒိာ်အံၤ ကကဲထီာ်သးအဆၢကတီၢ်ဖဲလဲာ်န့ာ် တံာ်တယာ်ထံာ် ကမ့ဆိအိၤတသ့ဘာ်န့ာ်လီၤ.

c) ကျိချဲာ်သ့ာ်လီၤလၢတဟီၤဖးထီာ်ဒဲးဘာ်သ့ာ်တဖၣ် (UXOs)

တံာ်အိာ်သးတနီၤန့ာ် SAC ပယီၤသးတဖၣ် ခးလီၤကျိဖးဒိာ်ဝံၤ အလီၢ်ခဲ ကျိဖးဒိာ် မ့တမ့ၢ် ကျိဖိချဲာ်လီၤတံာ်လၢသဝီပူၤသ့ာ် တဖၣ် တဟီၤဖးထီာ်ဘာ်အိာ်န့ာ်လီၤ. ကျိဖးဒိာ်ချဲာ်လၢတဟီၤဖးထီာ် ဒဲးဘာ်သ့ာ်တဖၣ်အံၤတနီၤန့ာ် ပုၤတထံာ်အိၤညီညီဘာ် ဒီး ကျိ ဖးဒိာ်ချဲာ်ဒဲးဘာ်သ့ာ်တဖၣ်န့ာ် ဟီၤဖးထီာ်လၢတံာ်ဆၢကတီၢ်တက တီၢ်ဂ့ၤတကတီၢ်ဂ့ၤသ့အယီၤ မ့ၢ်တံာ်လၢအကဲထီာ် သးသမူ ဒီး တံာ်ဘံာ်တံာ်ဘၢတံာ်လီၤဘာ်ယံာ်လၢသဝီဖိသ့ာ်တဖၣ်အဂီၢ်န့ာ် လီၤ.

တံာ်ဂီၤတဘျီအံၤ တံာ်ဒိအိၤဖဲ လၢယူၤလဲ ၁၂သီ, ၂၀၂၃ နံာ် ဖဲ ဃၢ---ဒီး ဃၢ---သဝီ, ဒီပူၤကရူာ်, ဘုသိာ်ကီၢ်ဆာ်, မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ် ရ့ၢ်ပူၤန့ာ်လီၤ. တံာ်ဂီၤတဘျီအံၤပာ်ဖျါထီာ်ဝဲ SAC ပယီၤသးကျိ ဖးဒိာ်ချဲာ် ၁၂၀မမ လၢတဟီၤ ဖးထီာ်ဒဲးဘာ်တဖျါန့ာ်လီၤ. (တံာ် ဂီၤ- KHRG)

တံာ်ဂီၤတဘျီအံၤ တံာ်ဒိအိၤဖဲ လၢမးရှး ၁၇သီ, ၂၀၂၃ နံာ် ဖဲ ဃၢ---သဝီ, မံၤကျိကရူာ်, ဘုသိာ်ကီၢ်ဆာ်, မ့ၢ်တြီၢ် ကီၢ်ရ့ၢ်ပူၤ န့ာ်လီၤ. တံာ်ဂီၤ တဘျီအံၤပာ်ဖျါထီာ်ဝဲ သဝီဖိတဂၢ ထာ်ဖိာ်ဃာ် ကျိဖးဒိာ်ခဲနီာ်ဝီ လၢအဟီၤဖးထီာ်ဝဲ သ့ာ်တဖၣ်အိာ်အါ ဝဲဒိာ်မး လၢအသဝီပူၤ စးထီာ် လၢ လၢဖုၤတြုၤအါရံၤ ၂၀၂၃နံာ် န့ာ်လီၤ. (တံာ်ဂီၤ- KHRG)

ဖဲလၢမးရှး ၂၅သီ, ၂၀၂၃နံာ်န့ာ် SAC ပယီၤသး ဒိာ်ချဲာ်သးရ့ၢ် နီာ်ဂီၢ် (၂၅၅) ဒီးဒိာ်သးရ့ၢ်နီာ်ဂီၢ် (၃၅၅) ခးလီၤနီၤကျိဖး ဒိာ်ဆူ သ့ာ်ကံာ်လီၤတီၢ် (သဃံၤနီၤညီနောငံ) ဒီးမံၤကနဲသဝီတ ဖၣ် ဖဲနီာ်ဖိကရူာ်, ကီးတရံးကီၢ်ဆာ်, ခူပျာ်ယာ်ကီၢ်ရ့ၢ်ပူၤအယီၤ ဘာ်ဒိ ဘာ်ထံးဟံာ်ဃီသ့ာ်တဖၣ်အိာ်န့ာ်လီၤ. ကျိဖးဒိာ်ချဲာ်လၢ SAC ပယီၤသးခးလီၤဝဲသ့ာ်တဖၣ်အံၤ တနီၤတဟီၤဖးထီာ်ဘာ် အိာ် အယီၤ ကဲထီာ်တံာ်လီၤဘာ်ယံာ်လၢသဝီဖိသ့ာ်တဖၣ်အ ဂီၢ်ဒိာ်ဒိာ်မ့ၢ်မ့ၢ်န့ာ်လီၤ. တံာ်ကဲထီာ်သးအဒိတခါဖဲ လၢယူၤလဲ ၂သီ, ၂၀၂၃ နံာ် ကဘာ်ဖဲ ဂီၤခိ ၁၀း၀၀န့ာ်ရံာ်အဆၢကတီၢ်န့ာ် SAC ပယီၤသး ဒိာ်ချဲာ်သးရ့ၢ် နီာ်ဂီၢ် (၄၀၇)လၢအအိာ်ဖဲ မးထီ သဝီ, မးထီ ကရူာ်, ဒွဲာ်လိကီၢ်ဆာ်, မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရ့ၢ်ပူၤသ့ာ်တ ဖၣ် ခးလီၤနီၤကျိ ၁၂၀မမ ကျိဖးဒိာ်တဖၣ်ဆူ မဲာ်ခူာ်ထာ်သဝီ, မဲာ်ခူာ် ထာ်ကရူာ်, ဘုသိာ်ကီၢ်ဆာ်, မ့ၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရ့ၢ်ပူၤန့ာ်လီၤ. အယီၤကျိဖးဒိာ်လီၤတံာ်ဟီၤဖးထီာ်ဘာ်ဝဲ နီၢ် ၁၈--- (၄၅နံာ်)အ ဟံာ် ဒီး နီၢ် ၁ဆ---အဟံာ် ဒိာ်ဒုးသ့ာ်တဖၣ် ဟးဂီၤကွဲာ်ဝဲဒိာ် န့ာ်လီၤ. SAC ပယီၤသးခးလီၤကျိဖးဒိာ်သ့ာ်တဖၣ် ဟီၤဖးထီာ် ဒဲးဘာ် (၂)ဖျါာ် ဒီးအဂၢ သ့ာ်တဖၣ်တဟီၤဖးထီာ်ဘာ် ဘာ်ဆာ်

သဝီဖိဃုကျိဖးဒိနံာ်ချံာ်လံာ်တံာ်ဖးထီနံာ်သုာ်တဖာ်တဘာ်ဘာ်နံာ်လီာ်. အဃိ သဝီဖိ (၃၀၀)ဂမာ်ဃာ်ဃာ်လံာ်ပူာ် ဘာ်အိနံာ် မူလံာ်ပျံာ်ဘာ်ဖုးဘာ်ဝဲ SAC ပယီာ်သုးတံာ်ခးလီာ်နီာ်ကျိဖးဒိနံာ် ဒီးဒီးကျိချံာ်သုာ် လီာ်လံာ်အိနံာ်တံာ်လံာ်တံာ်ဖးထီနံာ်ဒီးဘာ် သုာ်တဖာ်နံာ်လီာ်.

လီာ်ကဝီသဝီဖိလံာ်ဒုသဝီဟီာ်ကဝီတနီာ်အပူာ် တသုာ်ညါ ဘာ်ဃး ကျိချံာ်သုာ်လံာ်လံာ်လံာ်တံာ်ဖးထီနံာ်ဒီးသုာ်တဖာ် (UXOs) အတံာ်လီာ်ဘာ်ယိနံာ်သုာ်တဖာ်ဂုာ်ဂုာ်ဘာ်နံာ်လီာ်. လီာ် ဆီဒဲာ်တံာ်ဖိသုာ်သုာ်တဖာ် အိနံာ်လံာ်တံာ်လီာ်ဘာ်ယိနံာ်အိနံာ်က တံာ်နံာ်လီာ်. အဒိ ဖဲသံာ်ယံာ်ကဝီ, မိမာ်ကရူာ်, ကီးတရံးကီာ် ဆာ်, ဒုပျာ်ယာ်ကီာ်ရူာ်ပူာ်နံာ် စးထီနံာ်လံာ် ၂၀၂၁နံာ် သုးဟံးနံာ် ဆူာ်ထံာ်ကီာ်တံာ်စိတံာ်ကမီာ်ဝဲအလီာ်ခံ သဝီအံာ်ဟီာ်ကဝီလံာ် တံာ်ခးလီာ်ကျိဖးဒိနံာ် ဒီးတံာ်ဒုးတံာ်ယံာ်ထီနံာ်သးလီာ်တလီာ်လီာ် နံာ်လီာ်. လံာ်တံာ်နံာ်အဃိ ဖဲလံာ်ယနူာ်အါရံာ် ၂၆သီ, ၂၀၂၃နံာ်နံာ် ဖိသုာ် (၂)ဂမာ်လံာ်အံာ်မံာ် စီ ခရု--- ဒီး စီ ခရု---အံာ် ထံာ်နံာ် ဝဲကျိဖးဒိနံာ်ချံာ်လံာ်တံာ်ဖးထီနံာ်ဒီးဘာ် (၁)ဖျာ်လံာ်သံာ်ယံာ်ကဝီ သဝီပူာ်နံာ်လီာ်. အဆိကတံာ်နံာ် ဖိသုာ် (၂)ဂမာ် ဆိကမိာ်ဝဲ လံာ်ကျိဖးဒိနံာ်ချံာ်တဖျာ်အံာ်လီာ်တံာ်ဖဲကဘီယူာ်ဟဲခးလီာ်တံာ်အ ဆါကတံာ်အဃိ အဝဲသုာ်ကွဲာ်စိကျိဖးဒိနံာ်ချံာ်တဖျာ်အံာ်ဆူသဝီ ပူာ် ဒ်သီးကဒုးနံာ်ပူာ်လံာ်အသုာ်ညါဘာ်ဃးကျိဖးဒိနံာ်ချံာ်တဂမာ် အဂီာ်နံာ်လီာ်. စီ ခရု---ဟံးလီာ်ဝဲကျိဖးဒိနံာ်ချံာ်တဖျာ်အံာ်လံာ်

အထံာ် ပူာ် ဒီးဒုးနံာ်ဝဲသဝီဖိတဂမာ်လံာ်အံာ်မံာ် စီ ခတ---နံာ် လီာ်. ဖဲစီ ခတ--- ထံာ်ဝဲကျိဖးဒိနံာ်ချံာ်အံာ်အခါ အဝဲသုာ်ညါဝဲ တဘျီယီလံာ် ကျိဖးဒိနံာ်ချံာ်အံာ်မံာ် ၄၀မ (M40), ထူအလွံာ် ဒီး တ ဝီဖးထီနံာ်ဒီးဘာ်နံာ်လီာ်. အဃိ အဝဲမံာ် စီခရု---လံာ်ကွဲာ်ဟံးကွဲာ် ကျိဖးဒိနံာ်ချံာ် အံာ် လံာ်အထံာ်နံာ်ဝဲအလီာ်နံာ်လီာ်. ဖဲနံာ်အခါ စီ ခတ--- အမံာ်ဂံာ်ထံာ်ဝဲဖိသုာ်စိကျိဖးဒိနံာ်ချံာ်အံာ်တဘျီယီ အ ဝဲကီးဃါထီနံာ် ဖးဒိနံာ် “နဲလဲထံာ်နံာ်အီာ်ဖဲလဲနံာ်”. အဃိ ဖိသုာ် စီ ခရု---အံာ် ဖုးဘာ်အသးတဘျီယီ ကျိဖးဒိနံာ်ချံာ်အံာ်လီာ်တံာ် လံာ်ဟီာ်ခိနံာ်လီာ် ဒီးဝီဖးထီနံာ်တဘျီယီနံာ်လီာ်.

ကျိဖးဒိနံာ်ချံာ်အံာ် ဝီဖးထီနံာ်အဃိ စီ ခည--- ဒီး စီ ခရု--- လီာ် ဃီာ်လံာ်ဟီာ်ခိနံာ်လီာ် ဒီးဘာ်ခိဝဲဒဲာ်ဒီးကျိဖးဒိနံာ်ကွဲာ်နံာ်လီာ်. စီ ခတ--- တဒိ အခိနံာ်ခိလံာ်ဘာ်ခိ ဒီးအမံာ်ဂံာ်စိကီး အမဲာ်သုာ် ဘာ်ခိနံာ်လီာ်. စီ ခတ---ဒီးအမံာ်ဂံာ် ဘာ်ခိစုာ်တဆဲး မံာ်လံာ် အဝဲသုာ်ဆါထံာ်ယံာ်ဒီးဖိသုာ်စိကျိဖးဒိနံာ်ချံာ်တဆဲးဖိအဃိ နံာ်လီာ်. မ့မံာ် စီ ခရု---တဒိ တံာ်ကဲထီနံာ်သးဒီးအီာ်တစီဖိဝဲ အလီာ် ခံ အသးသမူကတံာ်ကွဲာ်ဝဲဒဲာ်နံာ်လီာ်. ပူာ်ဘာ်ခိအဂမာ် (၃)ဂမာ်တဒိ သဝီဖိသုာ်တဖာ် လဲာ်ဆုာ်အဝဲသုာ်ဆူ ဃိာ်သံာ်ဖျာ် သဝီ, ဃိာ်သံာ်ဖျာ်ကရူာ် လံာ်ကဒီးနံာ်ဘာ်တံာ်ကူဆါယါဘျီအ ကီာ်နံာ်လီာ်.

၃. တံာ်ပဲာ်ထံာ်နီာ်ဖး- သဲစးတံာ်ပာ်ဖျါဘာ်ဃး SAC ပယီာ်သုးမာ်ကမာ်သဲစးတံာ်ဘျါခီဖျါခးလီာ် နီာ်ကျိဖးဒိနံာ် လံာ်အအိနံာ်ဒီး တံာ်ပညိာ်ကျိကျဲလီာ်တံာ်လီာ်ဆဲး ဒီးလံာ်တံာ်လီာ်အါအါဂီာ်ဂီာ်အ ပူာ်အဃိ

စးထီနံာ်လံာ် ၂၀၂၁ နံာ် သုးဟံးနံာ်ဆူာ်ထံာ်ကီာ်တံာ်စိတံာ်ကမီာ်ဝဲ အလီာ်ခံ SAC ပယီာ်သုးဒုးထီဒါကမုာ်အကျိအကျဲအါကတံာ် တဘီမံာ် တံာ်ခးလီာ်နီာ်ကျိဖးဒိနံာ်ဆူပူာ်တဝါပူာ်နံာ်လီာ်. စးထီနံာ် ဖဲ လံာ်ယနူာ်အါရံာ် တုာ်လီာ်လံာ် လါအီးကထီဘာ် ၂၀၂၃နံာ်အ တံာ်ပူာ်နံာ် KHRG မာ်နီာ်မာ်ဃါနံာ် SAC ပယီာ်သုးခးလီာ်နီာ်ကျိ ဖးဒိနံာ်အိနံာ်ခဲလံာ် (၁၉၂)ဘျီ ဒီးကျိဖးဒိနံာ်ချံာ်လီာ်တံာ် (၈၁၂)ဖျာ် ဖဲ KHRG ဟူးဂဲာ်ဟီာ်ကဝီပူာ်နံာ်လီာ်. ညီနံာ်နံာ် SAC ပယီာ်သုး တဖာ် ခးလီာ်နီာ်ကျိဖးဒိနံာ်လံာ်ကမုာ်အိနံာ်ဟီာ်ကဝီပူာ် ဖဲ တံာ် ဒုးကဲထီနံာ်သးဒီးလီာ်ကဝီသုးဖိာ်စုကဝဲဝဲအလီာ်ခံ, ဖဲ SAC ပ ယီာ်သုးတဖာ် သုာ်ညါလံာ် လီာ်ကဝီသုးဖိာ်စုကဝဲဝဲကရူာ် တဖာ် ဟူးဂဲာ်လံာ်ဟီာ်ကဝီပူာ်အဆါကတံာ်, မ့တမံာ် ဖဲတချူးလံာ် အ ဝဲသုာ်ဟူးဂဲာ်ဖဲမာ်တပယူာ်ဃီသုးတံာ်ဟူးတံာ်ဂဲာ်ဒိအမံာ် တံာ်ဆုာ် ထီနံာ်သုးတံာ်အိနံာ်တံာ်အီ, သုးဖိသံာ်ဖိ ဒီးစုကဝဲဝဲပီးလီကျိချံာ် သုာ်သုာ်တဖာ် လံာ်သုးကလံာ်တဖျာ်ဘာ်တဖျာ် အဘာ် စါအခါနံာ်လီာ်. တံာ်ကဲထီနံာ်သးအဂမာ်လံာ် SAC ပယီာ်သုးတ

ဖာ်ခးလီာ်နီာ်ကျိဖးဒိနံာ်လံာ်သဝီပူာ် ဒီးဒုဖိသဝီဖိတံာ်ဖဲအိနံာ် မာ် အိနံာ်လီာ်အဃိ ကဲထီနံာ်တံာ်မပျံာ်မာ်ဖုးလီာ်ကဝီကမုာ်ထံာ်ဖိကီာ်ဖိ သုာ်တဖာ်နံာ်လီာ်. ဒ်နံာ်အသး တံာ်ခးလီာ်ကျိဖးဒိနံာ်အံာ်ကဲ ထီနံာ် သးတံာ်ဂုာ်အဂမာ်တခါလံာ်အမံာ် SAC ပယီာ်သုးတဖာ် ပညိာ်ခး ထံာ်ဖိကီာ်ဖိကမုာ်လံာ်ကညီကီာ်စဲာ်ပူာ်သုာ်တဖာ်အဃိနံာ်လီာ်.

တံာ်ခးလီာ်ကျိဖးဒိနံာ်အံာ် မံာ်တံာ်လံာ်အမာ်ပျံာ်မာ်ဖုး ကမုာ်တံာ်ဘာ် တံာ်ဘာ် ဒီးအသးသမူတဖာ်နံာ်လီာ်. KHRG မာ်နီာ်မာ်ဃါနံာ် ဝဲ ပူာ်သံာ်လံာ်တံာ်ခးလီာ်ကျိဖးဒိနံာ်အဃိအိနံာ် (၅၈)ဂမာ်အကျိ ဖိ သုာ် (၁၇)ဂမာ် ဒီး ဘာ်ခိ (၂၄၂)ဂမာ်အကျိ ဖိသုာ်ပာ် (၅၇)ဂမာ်နံာ် လီာ်. သဝီဖိသုာ်တဖာ်အံာ် ဘာ်ခိဒီးကျိဖးဒိနံာ်ကွဲာ် ဖဲလံာ်အဝဲသုာ် မံ, အိနံာ်ဆူသုာ် မ့တမံာ် အိနံာ်လံာ်ဟံာ်အဆါကတံာ်နံာ်လီာ်. သ ဝီဖိ အဂမာ်တနီာ် ဘာ်ခိကျိဖးဒိနံာ်ကွဲာ် ဖဲအဝဲသုာ်လံာ်ဖဲလဲမာ် တံာ်လံာ်အတံာ်ဖဲအိနံာ်မာ်အိနံာ်လီာ် စံာ်ပဲာ်ကျိခးသံာ်ပူာ်အခါ ဒီးဖဲ အဝဲ သုာ်ဟးထီနံာ်ကွဲာ်လီာ်လံာ်သဝီတဖျာ်ဘာ်တဖျာ်အဘာ်

စၢၤအခါန့ၣ်လီၤ. အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ် ပုၤဘၣ်ဒိသ့ၣ်တဖၣ် တဒီး န့ၣ်ဘၣ် ဂံၢ်ကီၤအူတၢ်ကူဆါယါဘျါတဘျီဃီဘၣ်အဃိ အသးသ မူကတၢ်ကွံာ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိတနီၤ ကျိဖးဒိၣ်က့ဘၣ်အိၤ ဒီး အသး သမူဟးထီၣ်ကွံာ်တဘျီဃီန့ၣ်လီၤ. တၢ်ခးလီၤနီၤစီၤ ကျိဖးဒိၣ်အံၤ မၤဘၣ်ဒိ ဒီး မၤဟးဂီၤစ့ၢ်ကီး ဒူဖိသဝီဖိဟံၣ်ဃီ, ပုၤတၢ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်, တၢ်ဘျုးတၢ်ဘါတၢ်သ့ၣ်ထီၣ် ဒီး တၢ်ဖံး အိၣ်မၤအိၣ်လီၤကျိကျိးသ့ၣ်တဖၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဃုာ်မ့ၢ်ဟး ဖျိး အံၤန့ၣ် မ့ၢ်ကျိကျိအါကတၢ်တဘျီဃီ သဝီဖိတဖၣ်သ့ၣ် ဝဲလၢအသးသမူကတၢ်ဖျိးဒီးတၢ်ခးလီၤနီၤစီၤကျိဖးဒိၣ်တဖၣ်အံၤ အကီၤ န့ၣ်လီၤ. ဒီဖျိလၢ တၢ်ခးလီၤနီၤစီၤကျိဖးဒိၣ် ဒီးဒူဖိသဝီ ဖိတဖၣ် ဘၣ်ဃုာ်မ့ၢ်ဟးဖျိးအဃိ သဝီဖိလၢပုၤတၢ်တၢ်ဒိတဖု လဲၤဖံးအိၣ် မၤအိၣ်တၢ်လၢအတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျိးလီၤတသ့ ဒီးလဲၤ ကွံာ်ကတၢ်ကတီၤက့ၢ်အတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျိး တၢ်ထူၣ်တၢ်ဘိသ့ၣ် တဖၣ် လၢအ ဟံၣ်ဃီဖိတၢ်လၢအိၣ်နီၤခိသးသမူကီၤတသ့လၢ ဘၣ်အဃိန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂံၢ်ဒိအံၤအဃိ ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်အိၣ်တက့ၢ် အိတလၢ လၢလီၤကဝီၤသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အကီၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤ ကဲထီၣ်စ့ၢ်ကီး သးသမူတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ် ဖဲလၢသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် က့ၢ်ဟံၣ်အိၣ်န့ၣ်သ့ၣ်က့ၢ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၤ ဒီးဟံၣ်ဃီတၢ်ဖိတၢ် လံၤလၢသဝီပူၤ ဖဲတၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဝံၤအခါန့ၣ်လီၤ. ဒူသဝီဖိသ့ၣ် တဖၣ် ဖဲလၢအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဒိဒီးကျိဖးဒိၣ်ဝံၤအလီၤခံ ဖံးအိၣ် မၤအိၣ်က့ၢ်တၢ်တသ့တန့ၢ်ဒိလၢအပူၤကွံာ်ဘၣ်အဃိ ကဲထီၣ် စ့ၢ်ကီးတၢ်ဘၣ် ဒိဘၣ်ထံးလၢအတၢ်လၢအိၣ်နီၤခိသးသမူဒိၣ်မး န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢအလဲၤဒီဖျိဘၣ်ဝဲ တၢ်ခးလီၤနီၤစီၤကျိဖးဒိၣ် တလီၤလီၤသ့ၣ် တဖၣ် အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်လၢ သဝီပူၤမ့ၢ်ဂ့ၤ မ့တ မ့ၢ် တၢ်ဃုာ်အိၣ်ကဒုလီၤဂ့ၤဂ့ၤန့ၣ် ဘၣ်အိၣ်ဝဲလၢတၢ်ပျံတၢ်ဖုး ပူၤ ဒီး ကွံာ်ဆၢၣ်မဲာ် ဘၣ်ဝဲသးသမူတၢ်လီၤဘၣ်ယိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. ကျိဖးဒိၣ်တနီၤ လီၤတၢ်လၢသဝီပူၤ, တၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ် လီၤ ဒီးလၢပုၤတၢ်တၢ် ဟီၣ်ကဝီၤသ့ၣ်တဖၣ်အပူၤဝးဝးဝံၤန့ၣ် တ ဟီၣ်ဖးထီၣ်ဒိးဘၣ်အိၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီဖျိလၢ ကျိဖးဒိၣ်ချံလၢတဟီၣ်ဖး ထီၣ်ဒိးဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ် (UXOs)အံၤအဃိ ဖိသ့ၣ်တဖၣ် အါဒၣ် တၢ်တက့ၢ်အိၣ်လၢ သးသမူ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတၢ်လီၤ ဘၣ်ယိၣ်အပူၤ မ့ၢ်လၢ အဝဲသ့ၣ်တသ့ၣ်ညါဝဲလၢ တၢ်သ့ၣ်တဖၣ် အံၤလီၤဘၣ်ယိၣ်ဘၣ်အဃိန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤခဲလၢာ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤကမၢ် ဟီၣ်ခိၣ်ဒိ ဖျါတၢ်ဘျုးသဲးန့ၣ်လီၤ. ဂံၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ဘျုးသဲးတၢ်ဒိၣ်စိ အ ကျိတခါလၢအဘၣ်ဃးဒီးစုကဝဲတၢ်သဘၣ်သဘၣ်န့ၣ် ဘၣ် ဃးဒီးပုၤလၢအမၤတၢ်လၢသးမ့ၢ်ဒိၣ်အနီၤကစၢ်တဂၤစုာ်စုာ် ဒီး

အတၢ်ပညိၣ်ဖိတၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်သ့ၣ်ညါနီၤဖးဝဲ ကမျါ ဒီးတၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ကန့ၣ်လီၤမၤဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အံၤ မ့ၢ် တၢ်လၢအဂ့ၢ်လီၤဆီ မ့ၢ်လၢသးသ့ၣ်တဖၣ် ထီၣ်ဒုးတၢ်လီၤသ့ၣ် ဝဲသးတၢ်ပညိၣ်လီၤဒီး ဒီးကဘၣ်ဒိသဒါဝဲ ကမျါသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၢ်အဃိ လၢသးတၢ်မၤသကိးတၢ်အပူၤ သး မ့ၢ်သံၣ်ဘိသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲအဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်ကဝဲၤအခါ ကဘၣ်မၤ ဆ့ၣ် အတၢ်ခးပနီၣ်တၢ်ထီၣ်ထီၣ်ဘးလီၤတၢ် ဒီး ကဘၣ်မၤလီၤ တၢ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်ထီၣ်ဒုးခးပညိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် သ့တမ့ၢ်တၢ်ထီၣ် ဒုး နီၤစီၤတၢ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အါဒၣ်တၢ်တက့ၢ် တၢ်ကဲထီၣ်သးသ့ၣ် တဖၣ်န့ၣ် SAC ပယီၤသးတဖၣ် တပာ်ကဲလူၤပိာ်မၤထွဲသဲးစး တၢ် ဘျုးဘၣ်အမဲာ်ညါ အဝဲသ့ၣ်သ့ၣ်ညါလီၤတၢ် ဒီးအိၣ်ဒီးတၢ် ပညိၣ်လၢကမၤပယွဲဝဲ ဂံၢ်ခိၣ်ထံးသဲးစးတၢ်ဘျုးသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဒီဖျိ တၢ်ပညိၣ်ထီၣ်ဒုးကမျါ, ကမျါတၢ်သးလီၤသးကျဲ, တၢ်စု လီၤခိၣ်ခိၣ်, ဒူသဝီ, တၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ်လီၤကျိကျိး ဒီးစံာ်ပျီသ့ၣ် တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ သးမ့ၢ်သံၣ်ဘိတဖၣ် သ့ၣ် ညါဝဲလီၤတၢ်လၢ ပုၤလၢအတၢ်ဘၣ်တၢ်ကမ့ၢ် ကမျါ ဘၣ်ဆၢၣ် တလူၤ ပိာ်မၤထွဲ ဟီၣ်ခိၣ်ဒိဘၣ်တၢ်ဘျုးသဲးစးတၢ်ပတီၢ်ဘၣ်န့ၣ် လီၤ. တၢ်ပာ်သ့ၣ်ပာ်သးဒိအံၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤက မၢ်တၢ်ဒုး တၢ်ယၤကွီၤမ့ၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ တၢ်ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်အံၤ ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဂံၢ် ကီၤလၢအပိာ်ထွဲထီၣ်ခံလၢသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ်အကီၤအနီၣ်ဂံၢ်နီၣ် ဒုးအိၣ် အါမးန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လၢသဝီဖိသ့ၣ်တဖၣ် အါဒၣ်တၢ်တ က့ၢ်တၢ်မၤဆူၣ်အဝဲသ့ၣ်သးလီၤသးကျဲအဃိ တၢ်ခးလီၤကျိဖး ဒိၣ်ထီၣ်ဒါသဝီ ဖိလၢအအိၣ်ဒီး တၢ်ပညိၣ်လီၤလီၤသ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤကမၢ် ကွီၤမ့ၢ်ထီၣ်ဒါပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိန့ၣ်လၢအ မ့ၢ် တၢ်မၤဆူၣ် ထံဖိကီၤဖိကမျါဃုာ်ထီၣ်ကွံာ်လၢဟီၣ်ကဝီၤပူၤ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂံၢ်ကီၤလၢအပိာ်ထီၣ်အံၤအဂၤလၢသဝီဖိအကီၤသ့ၣ် တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ သဝီ ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဂုာ်ကျဲးစးလၢ အတၢ်အိၣ် ဆူၣ်အိၣ်ချ့, တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ၣ် ဒီးတၢ်လၢအိၣ်နီၤခိသးသ မူကီၤသပုၤပုၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအမၤပယွဲ ပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲးယာ်လုလၢထူၣ်တၢ်ဘျုးတၢ်ပတီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဒုးထီၣ်ဒါ တၢ်ပျါပူၤတၢ်ကမၢ်, ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ် သ့ဟံးမူဒါ ဒီး မၤလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်က့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ယၤစု အိၣ်လိး လၢပုၤနီၤတဂၤ စုာ်စုာ် ဒီးပုၤတၢ်တၢ်လဲၤဒီဖျိကွံာ် ဆၢၣ်မဲာ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်မၤပယွဲကွီၤမ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအကီၤ တၢ်က ဘၣ်လိာ်ဘၢလိာ်ကွီၤ SAC ပယီၤသးတဖၣ်အံၤလၢအမၤပယွဲ တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဃိန့ၣ်လီၤ.

တံာ်ဟ့ာ်ကူာ်ဟ့ာ်ဖးတဖာ်

ဆူဟီာ်ခိာ်ဒီဘ့ာ်ပုဘာ်ထွဲဘာ်ဃး, ကရူာ်သဘူတဖာ်, ထံလီာ်ကော့ဖျါဒီ ထံဂူာ်ကော့ဖျါဒီပပုာ်တဖာ်အခိာ်

- သ့ာ်ညါပာ်ပနီာ်သုးစါစါရီအတံာ်မထီဒါကော့ဖျါဒီအာအာသီသီတဖာ်အံ, ဒီးပတုာ်ကွံာ်တံာ်ဆီာ်ထွဲမၤစါအဝဲသ့ာ်မ့ာ်ဂူာ် တံာ်ဟ့ာ်ခွဲး အဝဲသ့ာ်ဘာ်ဃးတံာ်ဖးမံဒီးသဲးစးအဂူာ်တဖာ်, ဒ်အမ့ာ်တံာ်ဆဲးလီၤပသ့ာ်စုမုာ်ကျါလၤ တံာ်သးလီၤပလီာ်အဂီၤ, တံာ်ပာ် ပနီာ်အတံာ်မ့ာ်တံာ်, ဒီးကွဲးမုာ်အခိာ်န့ၢ်သ့ာ်တဖာ်လၤကထီာ် ဟီာ်ခိာ်ဒီဘ့ာ်တံာ်ကတိၤသကိးမ့ာ်ဂူာ် တံာ်ဟူးဂဲးဖံးမၤသကိး အဂီၤမ့ာ်ဂူာ်န့ၢ်တက့ၢ်.
- ဃုထံာ်န့ၢ်တံာ်တိတံာ်တြာ်ဒီး ဖီာ်ဃာ် SAC လၤကတုာ်မူတုာ်ဒါလၤအတံာ်မၤဘာ်ဃး တံာ်ခးလီၤနီၤစါစုကဝဲးဆူ ကမ့ၢ်ဟီာ်ကတိၤအပူၤ, ခီဖျါတံာ်သမံသမိး SAC ခိာ်န့ၢ်တဖာ် လၤ ဟီာ်ခိာ်ဒီဘ့ာ်ကော့ဖျါဒီဘျီအပူၤ, ဒ်အမ့ာ် ဟီာ်ခိာ်ဒီ ဘ့ာ်ကော့ဖျါဒီ (ICC), ဒ်ဟီာ်ခိာ်ဒီဘ့ာ်တံာ်တိတံာ်တြာ်သဲးစးအိာ်ဝဲအသိးန့ၢ်လီၤ.
- မၤလီၤထီာ်တံာ်မၤသကိးကွီာ်ဘာ်ဃး ဟီာ်ခိာ်ဒီဘ့ာ်တံာ်ဃိထံသ့ာ်ညါဂူာ်ဝဲအကရူာ်တဖာ် အတံာ်တုာ်မူတုာ်ဒါလၤကဒုး ပာ်ဃုာ်ဝဲပုာ်ကညီကလုာ်အတံာ်တုာ်ဘာ် တံာ်မၤပယွဲပုာ်ဂူာ်ဝီခွဲးယာ်, လီၤဆီဒ်တံာ် ဘာ်ဃးဒီး တံာ်ညုာ်ကုာ်သးကါပညီာ်ထီဒါ ကမ့ၢ် လၤ တံာ်ခးလီၤနီၤစါစုကဝဲးအဂီၤန့ၢ်လီၤ.
- ဆီာ်ထွဲလီၤကဝဲးပုာ်တဝါတဖာ်, ကီၢ်ခိာ်ထံးတံာ်ကရူာ်ကရီတဖာ်, ဒီး ကရူာ်လၤအမၤစါစုကလုာ်အိာ်ဖီ လၤအမၤစါပုာ်တုာ်ဘာ် တံာ်ဒီး အဟံာ်ဖီဃီတဖာ် ဒ်သိးကအိာ်မုာ်ထီာ်က့ၢ် ဒီးကကွဲးဆါမဲာ်ဝဲ တံာ်ဂူာ်ကီလၤဝဲထွဲထီာ်ခီဖျါ တံာ်တုာ်ဘာ် SAC အတံာ်မၤတရီတပါခီဖျါ တံာ်ခးလီၤစုကဝဲး, ဒီးဆီာ်ထွဲမၤစါစုကၤ ဒုသဝီဖီလၤအဘာ်ဃုာ်မံးဟးဖျါးတံာ်သ့ာ်တဖာ်မ့ာ်ဂူာ်, ဘာ်ဃုာ်မ့ာ်အဖၤမ့ာ်သ့ာ်တဖာ်မ့ာ်ဂူာ်န့ၢ်တက့ၢ်.
- မၤကဲထီာ်လိာ်ထီာ်ကျါကျဲဘာ်ဃး တံာ်ပတုာ်ကွံာ်တံာ်ဆီာ်ထွဲ SAC ဒီး သုးစါစါရီခိာ်န့ၢ်တဖာ် ဒ်သိးအကျိာ်စုအဂီၤဘါ ကစါလီၤကွံာ် လၤကဟူးဂဲးဒီး ဒုးထီဒါကမ့ၢ်အဂီၤန့ၢ်တက့ၢ်.

တံာ်ကွဲးဘျးစဲ

¹ KHRG, “[ပျံးဖိးခံလၤအစါယံ - လီၤကဝဲးကမ့ၢ်ဖဲ ကီၢ်ပယီၤမုာ်ထီာ်ကလံးထံးတဖာ် အတံာ်ထံာ်ပာ်သးလၤ တံာ်မ့ာ်တံာ်န့ၢ်, တံာ်တိတံာ်တြာ်ဒီး တံာ်သုဟံးမ့ၢ်အခိာ်ခိာ်](#)”, လါစါပထုဘာ် ၂၀၁၉ ခုနံာ်.
² KHRG, “[“Why would they target us?": Exploring patterns of the Burma Army's retaliatory abuses against villagers across South-east Burma](#)”, လါယူာ် ၂၀၂၃ ခုနံာ်.
³ KHRG, “[သမာတန့ၢ် - တံာ်ဒုးတံာ်ယၤကော့ဖျါဒီ, ကော့ဖျါထီဒါပုာ်ကူပုာ်ကညီ ဒီးခိာ်ခိာ်ဒုသဝီဖီလၤကီၢ်ပယီၤမုာ်ထီာ်ကလံးထံးတဖာ် အတံာ်အုာ်သး အဂူာ်လၤ နံာ် ၃၀ အတီပူၤ](#)”, လါခိာ်စုဘာ် ၂၀၂၂ ခုနံာ်.
⁴ KHRG, “[ဘျးဒါကီၢ်ရုာ် တံာ်ကဲထီာ်သးတံာ်ပာ်ဖျါ- သဝီဖီ သံ၂ ဂၤဒီး ဘာ်ဒီ ၂ ဂၤ ခီဖျါ ပယီၤသးခးလီၤကျိဖးဒိာ်ဖဲလၤမ့ၢ်လါကီၢ်ဆဲာ်, လါယူာ်လံ ၂၀၂၃ခုနံာ်](#)”, လါခိာ်စုဘာ် ၂၀၂၃ ခုနံာ်.

လံာ်ကုခိာ်တၢ်ဂီၤ

တၢ်ဂီၤတဘျီအံၤ တၢ်ဒိန့ၢ်အါဖဲ လါမးရုး ၁၈ သီ, ၂၀၂၃ နံာ် ဖဲစစ--- သဝီ, စ့ၤယါပျဲာ်ကရူာ်, ဒုသထူာ်ကီၢ်ဆာ်ပူၤန့ာ်လီၤ. တၢ်ဂီၤအံၤ ပာ်ဖျါထီာ်ဝဲ ပိာ်ခွါသ့အသးနံာ်အိာ် ၆ နံာ်တဂၤ လၢအဘာ်သံဝဲဒီး ၈၁ မမ ကျိဖးဒိာ်ချံ လၢ SAC စုကဝဲဒိာ် (၃၁၄) ခးလီၤ ဝဲန့ာ်လီၤ. အဟံာ်ဖိယီဖိတဖၣ်သ့အုးသးအုး ဖဲအဝဲတအိာ်လၢဘၣ်အဆၢကတီၢ်န့ာ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ - သဝီဖိ)

ကညီဂုံးဝိခွဲးယာ်ကရူာ် (KHRG) အဂ့ၢ်ဖျဲာ်ကိာ်

ကညီဂုံးဝိခွဲးယာ်ကရူာ် (KHRG) အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိာ်ထီာ်အါဖဲ ၁၉၉၂ နံာ် ဒီးမ့ၢ်ဝဲလီၢ်ကဝီၤကရၢသဘျီတဖုလၢ အာ်လီၤမၤတၢ်လၢ ကမၤဂ့ၢ်ထီာ်ပျဲာ်ကရူာ်အံၤဘၣ်အိာ်သး လၢကီၢ်ပယါမ့ၢ်ထီာ်ကလံာ်ထံးအပူၤန့ာ်လီၤ. KHRG သိာ်လိဝဲ လီၢ်ကဝီၤ ဒုသဝီဖိတဖၣ် လၢကမၤနီၣ်မၤဘၣ်ဒိပျဲာ်ဟီာ်ခိာ်ဖိခွဲးယာ်အဂ့ၢ်အကျိၤန့ာ် လီၤ. KHRG ဘီးဘၣ်ရၢလီၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤ ဒ်သီးကပာ်ဖျါထီာ်လီၢ်ကဝီၤပူၤ ကမျါတဖၣ်အကလုာ်, အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိာ်ဘၣ်, အတၢ်ဘၣ်ယိာ်ဘၣ်ဘီ ဒီး အတၢ်ထံာ်တၢ်ပာ်သးသ့တဖၣ်န့ာ်လီၤ. နယုထံာ်သ့ညါ ပတၢ်မၤသ့တဖၣ်ဖဲ www.khrgh.org အပူၤသ့ဝဲဒိာ်န့ာ်လီၤ.